

STUD.IO HANDBOOK

Experimentarea sociabilității

Orientări pentru punerea în aplicare a acțiunilor participative și a dialogului între cetățeni, părți interesate și administrații

SOCIABILITY
THROUGH
URBAN DESIGN
INNOVATION

intellectual Output 4 - STUD.IO

STUD.IO: Pilot activities and Intervention Guidelines

CONSORZIO
TARTARUGA

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

SOCIABILITY

THROUGH
URBAN DESIGN
INNOVATION

INTELLECTUAL OUTPUT 4

STUD.10 - Activități pilot și linii directoare de intervenție

CONSORZIO
TARTARUGA

UNIVERSITATEA
DIN BUCUREȘTI

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Output Title

STUD.IO - Activități pilot și linii directoare de intervenție

Autori și colaboratori

Marco Marchese (*Unione degli Assessorati*)

Salvatore Alagna (*Consorzio Tartaruga*)

Carmen Voinea (*Sorangeli Trans*)

Pavol Schwarcz (*Association of Agrarian and Environmental Lawyers*)

- *Unione degli Assessorati alle Politiche Socio-sanitarie, dell'Istruzione e del Lavoro (Palermo, Italy) – Coordinator*
- *Università degli Studi di Enna "Kore" (Enna, Italy)*
- *Universitatea din București (București, Romania)*
- *Sorangeli Trans Srl București, Romania)*
- *Association of Agrarian and Environmental Lawyers (Nitre, Slovakia)*
- *Slovenska Poľnohospodarska Univerzita V Nitre (Nitre, Slovakia)*
- *Consorzio Tartaruga (Palermo, Italy)*
- *Universitat Politècnica de Catalunya (Barcelona, Spain)*

Project Code and References:

STUD.IO: Sociability Through Urban Design Innovation

ERASMUS+ 2020-1-IT02-KA203-079833

Strategic Partnerships for higher education - Innovation

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Sprijinul acordat de Comisia Europeană pentru realizarea acestei publicații nu constituie o aprobare a conținutului, care reflectă doar opiniile autorilor, iar Comisia nu poate fi considerată responsabilă pentru orice utilizare care ar putea fi făcută de informațiile conținute în această publicație.

STUD.IO - intellectual output 4
Pilot activities and intervention guidelines

SOCIABILITY

**THROUGH
URBAN DESIGN
INNOVATION**

Handbook

INDEX

pages

PREFAȚĂ

6

1. PROIECTUL STUD.IO ȘI INTRODUCERE
ÎN MANUAL

9

2. RELEVANȚA ȘI METODOLOGIA
MANUALULUI

17

3. CREAREA DE OPORTUNITĂȚI DE
PARTICIPARE ACTIVĂ

30

4. INSTRUMENTE DE EXPERIMENTARE
LOCALĂ PENTRU PROMOVAREA
SOCIABILITĂȚII

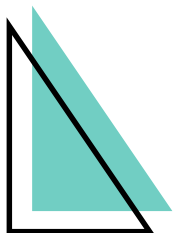
64

5. EXEMPLE DIN EXPERIMENTUL STUD.IO
ȘI CONCLUZII

127

6. GLOSAR &
BIBLIOGRAFIE

138

PREFAȚĂ

Acest manual este rezultatul muncii experților și cercetătorilor care au contribuit activ la activitățile proiectului **STUD.IO, care înseamnă Sociability Thorough Urban Design Innovation**, finanțat în cadrul programului *ERASMUS+ - Parteneriat strategic pentru învățământul superior*. Parteneriatul proiectului, după ce a analizat principalele provocări, potențiale și oportunități cu care se confruntă zilnic interconexiunile sociale în complexitatea lor la nivelul orașelor, a dezvoltat un produs care conține aspecte teoretice și practice pentru a funcționa cel mai bine în fiecare context.

Obiectivul proiectului STUD.IO este dublu: pe de o parte, de a propune acțiuni pentru dezvoltarea bunăstării locale și sociale, pe care am înțeles-o ca "Sociabilitate", exprimată cel mai bine prin furnizarea de instrumente și cunoștințe adecvate care pot fi utilizate atât de experți, cât și de administratorii locali în activitatea lor zilnică; pe de altă parte, de a forma un expert în Sociabilitate, adică un profesionist capabil să înțeleagă nevoile teritoriului, să le analizeze sub dimensiunile de socialitate, mediu, psihologie și urbanism și să propună acțiuni adecvate diferitelor situații.

Pentru a dezvolta obiectivele proiectului, prin intermediul rezultatelor STUD.IO, a fost posibil să se lucreze în sinergie, într-o dimensiune europeană care a implicat în principal țările din parteneriat, și anume Italia, Spania, România și Slovacia, extinzând în același timp cercetarea la contextul științific european și internațional în diferitele faze de

implementare. Proiectul STUD.IO, în concordanță cu inițiativele și politicile europene promovate pentru dezvoltarea competențelor în domeniile învățământului superior, subliniază cu tărie elementul de intersectorialitate în învățământul superior; astăzi, mai mult ca oricând, este necesar să se ofere cunoștințe și competențe care să permită noilor generații de profesioniști să facă față provocărilor societale importante și complexe, în contextul pandemiei și al schimbărilor bruște cu care se confruntă societatea modernă mai mult ca oricând. Abordarea multidisciplinară și interconexiunile dintre domeniile sociologiei, mediului, psihologiei și urbanismului au reprezentat valoarea adăugată a derulării proiectului STUD.IO, având atât posibilitatea de a aprofunda diferitele dimensiuni științifice ale domeniilor menționate anterior, cât și de a căuta elemente de legătură și de a dezvolta empiric ceea ce s-a propus prin acțiuni experimentale.

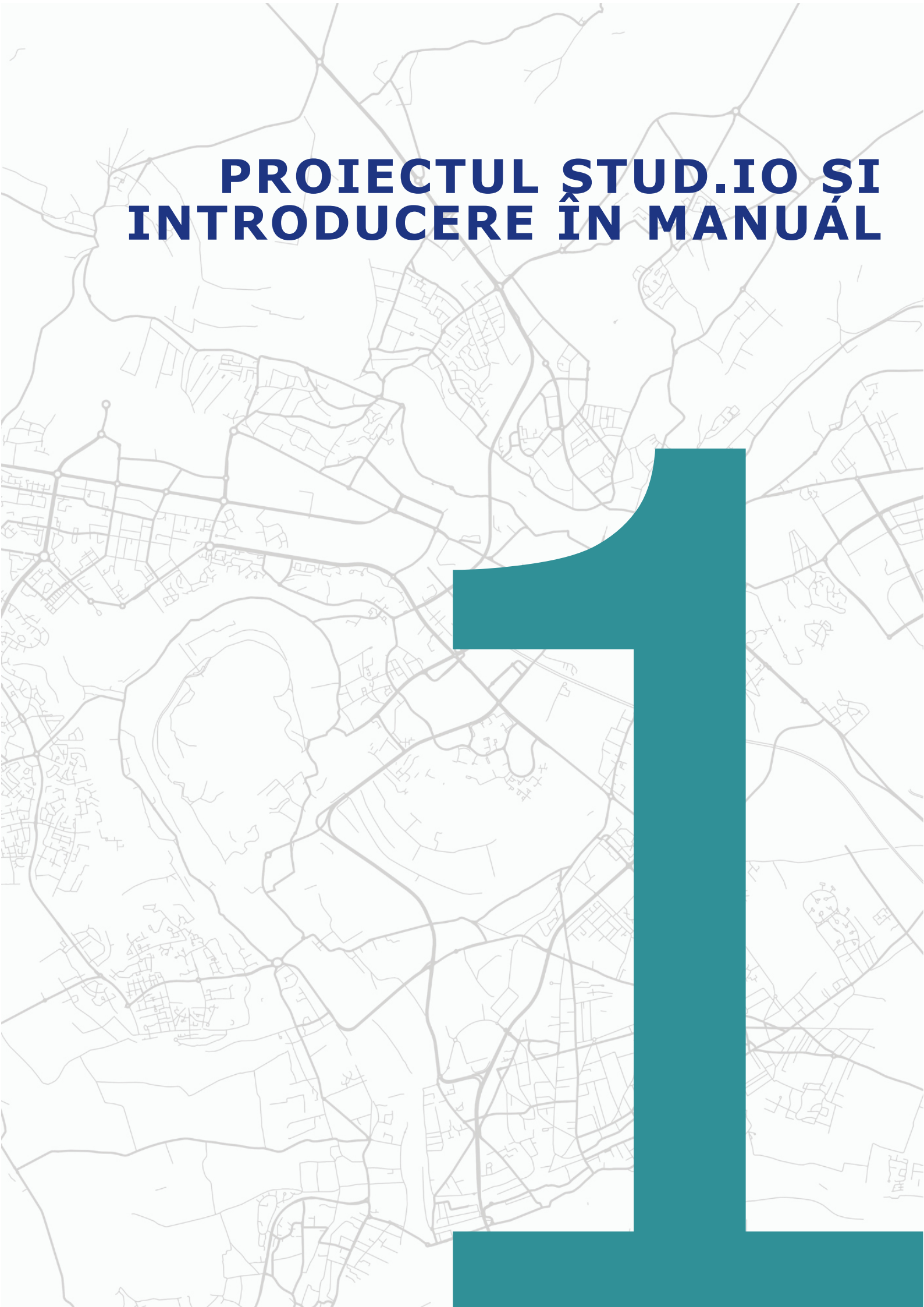
În final, prin activitatea pe care am desfășurat-o pe parcursul celor trei ani de implementare a proiectului, după ce am implicat și pus la treabă în activitățile noastre peste 500 de profesioniști și cercetători din mediul academic, precum și 1.000 de studenți și foști studenți de la universitățile din parteneriat, considerăm că am adus o contribuție importantă pentru comunitățile care doresc să inițieze trasee de dezvoltare și regenerare bazate pe modelul STUD.IO de promovare a Sociabilității, din care acest instrument pe care îl propunem este parte integrantă. Proiectul ne-a învățat că, pentru a promova o societate mai incluzivă, mai durabilă și mai activă, este esențială o abordare multidisciplinară, în care dinamica socială, aspectele de mediu, psihologia și planificarea urbană,

legate intrinsec, se influențează reciproc pentru bunăstarea contextului local și al orașului. Proiectul STUD.IO nu este, cu siguranță, soluția finală, ci un punct de plecare real pentru ca sectorul învățământului superior să propună proiecte și inițiative care să aibă în vedere dimensiunile multiple ale cercetării științifice, așa cum se întâmplă deja în diverse domenii cu succese fundamentale (a se vedea, de exemplu, rezultatele Alianțelor Europene); parteneriatul nostru este pregătit să accepte noi provocări, deoarece va continua să lucreze tocmai pentru a avansa ideile și a sprijini acțiunile STUD.IO, așa că sperăm ca oricine dorește să exploreze mai în detaliu temele proiectului, precum și să viziteze www.studio-project.eu, să ia legătura cu noi scriind la info@unioneassessorati.it pentru a ne oferi comentarii, idei, perspective și pentru a proiecta împreună viitorul sociabilității în învățământul superior.

Parteneriatul proiectului STUD.IO

PROIECTUL STUD.IO ȘI INTRODUCERE ÎN MANUAL

PROIECTUL STUD.IO ȘI INTRODUCERE ÎN MANUAL

1.1 Proiectul STUD.IO - o introducere

Proiectul STUD.IO Sociabilitate prin inovare în designul urban este un parteneriat strategic în domeniul învățământului superior realizat în cooperare între opt universități și organizații din Italia, Slovacia, România și Spania; mai exact, proiectul cuprinde patru universități și patru organizații private (cu și fără scop lucrativ) angajate activ în îmbunătățirea bunăstării sociale și în dezvoltarea de politici sociale inovatoare.

Proiectul pornește de la nevoia identificată în timpul studiilor de teren realizate de organizația lider, în colaborare cu universitățile partenere, cu privire la nevoile pe care le au orașele de astăzi, fie ele mici, medii sau mari, în raport cu noile provocări sociale legate de acestea. În special, analiza relației dintre fericire și oraș a fost adesea abordată într-un mod general, cu rare perspective asupra unor orașe specifice, prin intermediul unor studii de teren sau al unor instrumente contextualizate care să cuprindă diferite domenii de cunoaștere: Ceea ce reiese și a reieșit în cadrul proiectului este, de fapt, o

diversitate remarcabilă de perspective, abordări și modele, variind de la cei care consideră fericirea ca fiind un concept "fără context", strâns legat de individ și independent de mediul înconjurător, până la cei care o consideră un element "contextual", influențat de o serie de variabile specifice, inclusiv de contextul teritorial, social și urban în general.

În ceea ce privește datele, atât cantitative, cât și calitative, trebuie să recunoaștem că mai mult de 70 % din populația actuală locuiește în orașele europene, iar această cifră se așteaptă să ajungă la 80 % până în 2050. Orașele acționează ca centre de creștere și de oportunități de angajare, găzduind peste 75 % din locurile de muncă europene. În același timp, orașele găzduiesc unele dintre cele mai presante provocări sociale, printre care se numără dificultățile de acces la servicii, problemele legate de locuințe, degradarea fizică și dezintegrarea socială și de mediu.

Rapoartele și sondajele recente realizate în Europa privind fericirea urbană, cum ar fi Eurobarometrul 419 (2016) și Eurostat 2018, arată variații ale nivelului de fericire în cadrul orașelor europene. Țări precum Italia, România și Slovacia împărtășesc o propensiune la fericire mai scăzută decât media europeană, cu disparități regionale și locale în funcție de mărimea centrelor de populație. Grupurile vulnerabile, cum ar fi copiii și persoanele în vârstă, sunt afectate în mod disproporționat, în timp ce societățile moderne sunt martorele erodării legăturilor relaționale cheie, componente esențiale ale fericirii.

Organizarea urbană și politicile sociale aferente au un impact semnificativ asupra vieții urbane și a sociabilității unui individ. Prin urmare, acum mai mult ca oricând, profesioniștii din domeniul urbanismului și al amenajării teritoriului trebuie să posede cunoștințele și abilitățile necesare pentru a înțelege pe deplin nevoile sociale, provocările și punctele forte ale contextului urban

și pentru a proiecta și implementa intervenții adecvate, luând în același timp în considerare aspectele sociologice și psihologice relevante care joacă un rol crucial în promovarea bunăstării și a fericirii în orașe.

Prin urmare, proiectul STUD.IO, ținând cont de nevoia întâlnită atât la nivel local, cât și în cadrul cursurilor de formare universitară, își propune să lege științele complementare ale psihologiei, sociologiei și planificării urbane, pentru a crea un parcurs universitar specializat, însoțit de instrumente și metodologii inovatoare, în special prin utilizarea tehnologiilor de ultimă oră, pentru a îmbunătăți și perfecționa carierele studenților universitari și non-universitari care lucrează și studiază în domeniul dezvoltării urbane și al societății. Obiectivul principal al proiectului este de a pune la dispoziția universităților trasee de studiu, împărțite în module specifice care acoperă diferite domenii tematice (urban, social, antropologic, de mediu, politic) pentru a răspunde nevoilor psihologice, relaționale, sociologice și fiziologice ale persoanelor care trăiesc în orașe. Pentru a realiza acest lucru, STUD.IO a planificat implementarea a patru rezultate intelectuale, inclusiv a prezentului produs (IO4):

1) O analiză a literaturii de specialitate intitulată "Promovarea sociabilității în mediile urbane", cu scopul de a explora modelele primare și cercetările actuale în domeniul integrării științei mediului, sociologiei, psihologiei și urbanismului. Această trecere în revistă urmărește să surprindă tendințele academice predominante și să identifice cerințele specifice de învățare pentru studenți. În plus, acest efort a fost, de asemenea, aprofundat prin experimente practice și discuții de grup desfășurate în fiecare țară parteneră.

2) Dezvoltarea Platformei E-Learning STUD.IO (www.elearning.studio-project.eu). Această platformă online

servește ca o resursă valoroasă pentru a sprijini proiectul nostru. Ea funcționează ca un instrument interactiv, care include diverse module de formare și spații de colaborare pentru educatori și studenți de la diferite facultăți, institute și țări. Această platformă facilitează un schimb mai larg de cunoștințe, competențe și abordări metodologice legate de acest subiect.

3) Definirea și publicarea unui memorandum de înțelegere pentru un curs pilot personalizat pentru a dota persoanele cu competențe în materie de consiliere, planificare și gestionare a resurselor teritoriale în vederea îmbunătățirii sociabilității în context urban. Acest curriculum a fost oferit ca program pilot, cu înscrierea a 40 de studenți care au participat la un program de studiu intensiv de 15 zile în persoană, în ianuarie 2023, la Universitatea din Enna Kore (Italia) și o activitate virtuală desfășurată online pe platforma E-Learning.

4) Produsul prezentat, STUD.IO - Activități pilot și ghiduri de intervenție, un manual care reunește faza pilot a proiectului, dar și instrumente și ghiduri pentru studenți și experți în domeniu. Acest manual este un instrument util pentru ca studenții să aplice și să experimenteze în mod direct cunoștințele dobândite în timpul cursului pilot, implementând în mod eficient modelul STUD.IO în contexte urbane specifice, dar în același timp este un instrument pentru orice practician și administrator care dorește să activeze procese participative într-un mediu urban specific.

1.2 Dimensiunile proiectului STUD.IO și aplicarea la scopurile ghidurilor

Proiectul STUD.IO se bazează pe premisa fundamentală că promovarea sociabilității într-o zonă este esențială pentru a promova bunăstarea generală. Expertul care va fi format își va asuma rolul de "promotor al sociabilității". Acest rol necesită triangularea mai multor acțiuni, culminând cu identificarea competențelor esențiale pentru a îndeplini eficient această misiune.

Pentru a înțelege mai bine acțiunile curente desfășurate, precum și principalele nevoi de formare ale expertului în promovarea sociabilității, au fost explorate și studiate proiecte prin intermediul IO1:

- Măsurarea bunelor practici: Aceasta presupune selectarea unor intervenții exemplare din cadrul sectorului care implică în mod activ persoanele fizice în proiectarea și regenerarea în comun a spațiilor urbane. Aceste inițiative creează medii favorabile sociabilității individuale și comunitare.
- Analiza nevoilor de formare : Această acțiune se concentrează pe colectarea de informații de la potențialii beneficiari de formare și de la instituțiile teritoriale care vor utiliza profesioniștii formați.
- Literature Review: O explorare a conceptelor cheie care vor sta la baza formării. Aceste concepte vor servi ca bază pentru dezvoltarea conținutului formării și ca resursă pentru cei care planifică intervenții în domeniu.

Aceste trei acțiuni au făcut posibilă obținerea cadrului de acțiune pentru activitățile STUD.IO, precum și răspunsul la întrebările care au apărut în faza de planificare a activităților, și anume:

- Ce favorizează ciclurile virtuozitate de promovare a sociabilității și dezvoltarea ulterioară a sociabilității teritoriale?
- Ce factori facilitează sau împiedică generarea și durabilitatea unor astfel de procese?
- Ce acțiuni contribuie la promovarea sociabilității?
- Ce competențe sunt esențiale pentru un "promotor al sociabilității"?

În acest fel, a fost posibil să se dezvolte un concept de sociabilitate adaptat la obiectivele proiectului, care a fost transpus în implementarea proiectului, devenind, de asemenea, un element de ghidare al acestui manual. În mod specific, conceptul de sociabilitate poate fi deconstruit în dimensiuni care oferă îndrumări concrete pentru promovarea unor acțiuni specifice. Unele dintre aceste dimensiuni includ:

- Pro-socialitate : Încurajarea comportamentelor care trec de la individualism la colectivism.
- Apartenența: Cultivarea sentimentului de apartenență în cadrul unei comunități.
- Conștiința emoțională: Recunoașterea și articularea emoțiilor, transformarea lor în cereri și propunerea de soluții.
- Percepția de public și privat: Înțelegerea limitelor dintre spațiile publice și private, recunoașterea binelui comun și valorizarea acestuia.
- Generativitate : Cultivarea capacității de a crea și regenera conexiuni.

Ideea centrală a proiectului este că crearea unor medii de agregare, participare și angajament civic poate îmbunătăți aceste

dimensiuni, sporind astfel sociabilitatea între indivizi și generând bunăstare în zonă.

Ca urmare a constatărilor cu privire la competențele necesare unui expert în planificarea intervențiilor de sociabilitate, în acest manual au fost identificate următoarele domenii, care au fost folosite și luate ca referință pentru a determina activitățile propuse în manual și liniile directoare pentru implementarea activităților de participare a cetățenilor pentru promovarea sociabilității.

Competențele sunt:

- Analiza nevoilor exprimate și neexprimate ale teritoriului.
- Evaluarea resurselor și a punctelor slabe ale teritoriului.
- Gestionarea comunicării și medierea interacțiunilor între părțile interesate.
- Recunoașterea și promovarea unui comportament prosocial în cadrul comunității locale.
- Înțelegerea principiilor de bază ale planificării urbane.
- Înțelegerea metodelor participative pentru co-proiectarea intervențiilor urbane și cultivarea unui sentiment de apartenență, respect și împărtășire a binelui comun.

Având în vedere aceste principii, parteneriatul a colaborat în mod activ în diverse domenii de interes și subiecte pentru a structura aceste orientări, bazându-se pe experiențele anterioare și pe rezultatele cercetării.

Aceste orientări vor preciza cadrul și metodele de utilizare în secțiunea următoare.

RELEVANȚA ȘI METODOLOGIA HANDBOOK

RELEVANȚA ȘI METODOLOGIA HANDBOOK

2.1 Handbook STUD.IO - o introducere

Acest manual completează validarea modelului de învățare al proiectului STUD.IO; produsul se traduce de fapt în instrumente de experimentare care sunt rezultatul parcursului de cercetare și analiză inițiat prin proiect. De fapt, prin colectarea aspectelor științifice și empirice prin rezultatele analizei literaturii "Promovarea sociabilității în mediul urban", a fost posibilă înțelegerea domeniilor și dimensiunilor propuse pe parcursul implementării proiectului, dar mai ales utilizate în elaborarea "Cursului Pilote" la care au participat 40 de studenți de la universitățile din parteneriat.

Produsul a fost elaborat, sub supravegherea echipei științifice a proiectului, de experți din cadrul asociațiilor Unione degli Assessorati, AEEP, Consorzio Tartaruga și Sorangeli Trans, toate entități angajate în planificarea politicilor pentru dezvoltarea bunăstării teritoriale și locale, prin implicarea activă a cetățeniei și a guvernantei, elemente cheie, după cum vom vedea, ale acestui produs.

Manualul este atât un instrument de studiu și metodă, cât și un instrument practic pentru punerea în aplicare a unor acțiuni specifice pentru diferite domenii, domenii și obiective.

Instrumentele propuse au fost analizate și utilizate în timpul experienței proiectului în faza de experimentare locală la care au lucrat studenții cursului pilot, dar sunt, de asemenea, rezultatul experienței și cercetării entităților implicate în dezvoltarea instrumentului. Activarea părților interesate, a administratorilor și a cetățenilor în experiența entităților a fost punctul de plecare în colectarea activităților și acțiunilor, care au fost apoi defalcate pe domenii și competențe specifice. De asemenea, acțiunile sunt aprofundate prin cele 9 interviuri video realizate și disponibile pe platforma de e-learning a proiectului STUD.IO, ca parte integrantă a traseului de formare al proiectului; în mod specific, experimentarea locală a fost realizată în timpul activităților Școlii de iarnă în Municipiul Enna și în Municipiul Calascibetta, care au oferit un teren fertil pentru cercetarea studenților, care, sub îndrumarea cadrelor didactice, au desfășurat activități de cercetare și implementare a instrumentelor învățate în timpul fazei teoretice.

Acest instrument este împărțit în patru secțiuni:

- O primă secțiune de studiu teoretic aprofundat asupra elementelor de participare cetățenească, de analiză și îmbunătățire a contextului urban, de planificare.
- O a doua secțiune care cuprinde 6 activități și 8 instrumente care pot fi utilizate în contexte locale, cu specificul utilizării, obiectivele și domeniile lor;
- O secțiune care conține o parte din rezultatele cercetărilor și experimentelor realizate de studenții de la Cursul Pilote și câteva informații utile despre inițiative europene care pot fi un punct de plecare util sau acțiuni în continuitate cu ceea ce a fost propus de proiectul STUD.IO.

Fiecare secțiune este definită pentru a fi utilizată de un public larg, nu exclusiv academic: intenția noastră este de a oferi indicii utile pentru ca cetățenii să inițieze căi de schimbare în municipalitățile lor, care să includă modelul Sociabilității ca element central, cu posibilitatea de a beneficia de sprijinul unor profesioniști pregătiți în coordonarea și desfășurarea de activități pentru îmbunătățirea contextelor urbane.

2.2 Sociabilitatea ca instrument: referințe și metodologie

Orientările sunt structurate în conformitate cu un cadru teoretic definit pe baza rezultatelor proiectului. În special, pentru a structura un instrument contextualizat și actualizat, au fost identificate subiecte cheie din cele patru dimensiuni ale sociologiei, mediului, psihologiei și urbanismului.

În ceea ce privește temele vizate de liniile directoare și pe care se va axa experimentarea, care vizează crearea unei identități urbane reînnoite, din punct de vedere al sociabilității și comunității spațiilor, acestea vor fi:

- Studiul, analiza și îmbunătățirea contextului urban: procesul de "înfrumusețare";
- Antropocentrismul în mediul urban și accesul adecvat la mediul urban în funcție de socialitate;
- Utilizarea elementelor spațiale pentru a crea medii utile pentru interacțiunile sociale;
- Odihnă și planificare: Cum influențează grupul de persoane politica urbană;
- Nevoile sociale și participarea socială;

Aceste subiecte sunt esențiale pentru citirea acestui produs și sunt abordate în profunzime pe parcursul acestor orientări; în special, ele sunt abordate transversal în cadrul activităților propuse.

De fapt, ceea ce a fost evidențiat în parcursul cercetării este că, de prea multe ori, mediul urban, indiferent de particularitățile sale, având în vedere impactul pe care îl are asupra locuitorilor și cetățenilor săi, ar trebui neapărat să fie luat mai mult în considerare. Ceea ce identificăm ca fiind "componenta de mediu"

a locurilor, împreună cu comportamentul indivizilor care le locuiesc, formează contextul colectiv și participativ: vorbim de comportament de mediu, social și fiziologic. Ceea ce determină însă aceste comportamente, în mediul urban, sunt tocmai percepțiile pe care le primim; locurile devin o dimensiune și o identificare, astfel încât ele devin un pilon al interacțiunii umane și al dezvoltării acesteia.

Pornind de la această ipoteză, gândirea și planificarea unui loc trebuie să pornească în mod necesar de la cei care îl trăiesc, luând în considerare toate informațiile disponibile (calitative și cantitative) pentru a genera o schimbare eficientă și funcțională. Tocmai tranziția și schimbarea reprezintă astăzi mai mult ca oricând comunitatea noastră, în care inovația, echilibrele sociale, economice și climatice sunt mereu puse sub semnul întrebării.

Nu trebuie decât să ne gândim la toate noutățile și schimbările din viața în general, după perioada pandemiei, care au dus la redescoperirea spațiilor apropiate și de proximitate, la traiul de zi cu zi la domiciliu, sau la "evadarea" din marile centre cu posibilitatea muncii digitale, care a schimbat complet conceptul de muncă față de acum cinci ani.

Ceea ce desprindem din experiența pandemiei este faptul că suntem, într-o anumită măsură, nepregătiți pentru schimbare, dar că, în același timp, căutăm răspunsuri pentru a gestiona urgențele și transformările care se pot adapta cel mai bine la nevoi, indiferent de contextul la care ne referim. Ceea ce dă un impuls mai mare pentru adaptarea la schimbare este capacitatea colectivă de a reacționa prin participarea activă la politicile de "activare" a rezilienței locurilor și a indivizilor care le locuiesc, prin inițierea unor căi de transformare. Cetățeanul de astăzi nu vrea doar să înțeleagă rezultatul propus de guvernare și politică, ci vrea să participe și să fie parțial un operator activ, dar pentru a face

acest lucru trebuie să fie ghidat în mod corespunzător: aici intervine ideea de profesionist al sociabilității, care este capabil să înțeleagă și să citească nevoile pentru a propune acțiunea corectă.

Cu siguranță nu este posibil să se ofere un răspuns unic pentru toate contextele diferite, dar vă invităm să folosiți ceea ce a fost propus ca un ghid util care să fie adaptat la nevoile identificate în domeniile de potențiale intervenții pentru promovarea sociabilității. Ceea ce este posibil, însă, este de a oferi o formare adecvată profesioniștilor și o informare adecvată cetățenilor, pentru a activa căi de transformare care pot avea un impact real în viața tuturor cetățenilor.

În metodologia acestui manual, s-a acordat importanță elementului de formare și de însoțire a activității, pentru propunerea de acțiuni recomandate: acestea sunt de fapt conținuturi de formare și operaționale destinate atât profesionistului, cât și administratorului interesat să aprofundeze elemente de implicare a cetățenilor, menite să îmbunătățească ceea ce am înțeles ca fiind sociabilitatea locurilor. În acest sens, profesionistul STUD.IO construiește relații și conexiuni între grupuri, cetățeni și locuri, facilitând circulația informațiilor și traducând nevoile și solicitările (explicite sau nu) în potențiale perspective și rezultate. Utilizarea liniilor directe prezentate poate fi un indiciu util și un punct de plecare pentru elaborarea unor căi de schimbare și/sau îmbunătățire.

Procesele participative, oricât de complexe ar fi, sunt fundamentale pentru îmbunătățirea contextelor urbane, pentru a direcționa strategiile și pentru a se asigura că propunerile și ideile cetățenilor sunt reflectate în acțiunile administrației. Nu este vorba de o implicare pur reprezentativă, ci de inițierea unor procese studiate în fiecare aspect (evaluarea riscurilor și oportunităților în

amonte) pentru a primi contribuții și feedback-uri utile în acest sens.

De fapt, de prea multe ori, ceea ce se întâmplă atunci când guvernarea decide să implice cetățenii în activități sau consultări este incapacitatea administrației de a elimina logica sectorului și a practicilor administrative, întâmpinând rezistență și dificultăți în a implica cetățenii care, de multe ori cu greu, înțeleg logica din spatele anumitor acțiuni. Din acest motiv, prezența unui facilitator într-un astfel de proces de implicare și angajare a cetățenilor permite ca potențialul căilor participative să se realizeze pe deplin. În procesele de regenerare urbană sau de ameliorare a contextului urban, în special, sunt implicate în mod necesar numeroase competențe și figuri: planificatori, economiști, sociologi, agronomi, politicieni etc. profesionalism și cunoștințe diferite care converg către un obiectiv comun.

Oricât de mult ar fi posibil să se creeze oportunități de participare, de exemplu, între diferite personalități și cetățeni, simplul schimb și simpla participare nu sunt în niciun caz suficiente pentru a defini o strategie inovatoare sau pentru a gestiona corect problemele cu care se confruntă. Dacă nu este facilitat în mod corespunzător, procesul participativ poate dezamăgi așteptările și poate oferi rezultate previzibile, cum ar fi "mai multe spații de adunare", "mai mult verde public", adică rezultate fără o adevărată direcție creativă și contextualizată.

Profesionistul STUD.IO trebuie, prin urmare, să fie pregătit să accepte provocarea de a gestiona un profesionalism diferit prin înțelegerea tuturor domeniilor de intervenție, înțelegând accentul și indicând obiectivul acțiunii propuse: și acesta este elementul inovator al acestui document, care propune acțiuni subdivizate pe diferite domenii tematice, în funcție de care este identificat domeniul specific interceptat.

În acest sens, metodologia de elaborare a acestui manual a luat în considerare acest aspect, precum și alți factori determinanți ai proceselor de dezvoltare a sociabilității în diferite contexte, pentru a structura un instrument care să fie cât mai cuprinzător și mai ușor de utilizat.

Experiența, datele colectate pe teren și implicarea părților interesate au făcut posibilă conceperea unui instrument cu trei elemente determinante:

- Relevanța subiectelor abordate, ca răspuns la nevoile apărute și emergente care, prin intermediul instrumentului propus, pot fi interceptate și luate în considerare.
- Adaptabilitate având în vedere diferențele mari pe care le interceptează domeniul tematic abordat de manual: este suficient să spunem că în implementarea proiectului STUD.IO, în realizarea cercetării au fost luate în considerare 4 țări din parteneriat, precum și contextul european și internațional. Instrumentul se ridică deasupra contextelor specifice și se adaptează la diferitele nevoi, resurse și disponibilități ale locurilor și oamenilor.
- Replicabilitatea este un element cheie, în special în contextul proiectelor europene, deoarece scopul nostru este de a oferi resurse care pot fi un punct de plecare pentru alte acțiuni, pentru rețele de intervenție și domenii conexe și/sau complementare, conștienți de importanța interdisciplinarității în acest domeniu.

În ceea ce privește etapele metodologiei propuse pentru elaborarea orientărilor, aceasta a fost structurată în 3 etape:

-Analiză preliminară și bune practici: au fost identificate domeniile și nevoile de formare/educație pe baza cercetărilor efectuate în literatura de specialitate, la care se adaugă analiza bunelor practici utile pentru abordarea STUD.IO;

-Selecția instrumentelor: A fost efectuată o căutare a principalelor instrumente participative pentru îmbunătățirea contextului urban, precum și activități de brainstorming pentru dezvoltarea de instrumente adecvate pentru obiectivul urmărit.

Dezvoltarea, testarea și evaluarea instrumentului : orientările au fost structurate și compilate într-un singur instrument pentru faza de testare. Ulterior, produsul a fost evaluat și testat pentru a obține cel mai bun rezultat în ceea ce privește impactul și utilizarea.

Prin urmare, metodologia poate fi rezumată la etapele de cartografiere, activare și monitorizare.

2.3 Orientări pentru citirea manualului

După cum se specifică, manualul este împărțit în două secțiuni, o parte pur teoretică și o parte practică, completată cu instrumente care pot fi utilizate în diferite contexte urbane și orășenești.

Trebuie reamintit întotdeauna că manualul propus nu este un instrument de urbanism, nici de sociologie sau de planificare de mediu: este un instrument care colectează experiențe și unește zone, comparând aspecte și propunându-se ca un echilibrist al diferitelor elemente, pentru a ghida profesioniștii din diferite domenii pentru a putea propune acțiuni de schimbare la nivel local sau pentru a iniția căi de schimbare.

Abilitatea celui pe care îl vom identifica ca facilitator al proceselor de îmbunătățire în contexte urbane pentru promovarea sociabilității constă în utilizarea și exploatarea instrumentelor propuse pentru propriile scopuri de participare și implementare a căilor de schimbare la nivel local.

De fapt, instrumentele sunt specificate prin intermediul a 4 simboluri care reprezintă domeniile de competență legate de proiectul STUD.IO.

Handbook Areas

Domeniul psihologic:

Acest domeniu include acțiuni care activează aspectul emoțional și psihologic al vieții de cetățean; acest domeniu include elementele de fericire și bunăstare emoțională legate de calitatea vieții și de nevoile individuale, precum și acțiuni care promovează sănătatea mintală și acțiuni recreative, tot în contextul comunității și al participării.

Domeniul de mediu:

Acest domeniu include elementele relației dintre individ și mediu, înțeleasă ca fiind ansamblul de acțiuni și activități care includ elementul verde pentru o îmbunătățire generală a bunăstării urbane și a orașului din punct de vedere al mediului.

Domeniul sociologic:

Acest domeniu cuprinde aspectele relaționale și sociale ale vieții de zi cu zi în comunitate oferite de activitățile propuse; cuprinde întreaga dimensiune a coeziunii sociale, a incluziunii, a participării și a diversității care creează societatea.

Zona de planificare urbană:

Acțiunile și inițiativele care includ elemente de planificare, imaginație și gestionare spațială și programare se încadrează în acest domeniu. Locuibilitatea cartierelor, arhitectura și spațiile sunt elemente care disting acțiunile incluse în acest domeniu pentru a îmbunătăți spațiile și a planifica sociabilitatea locurilor prin intermediul designului urban.

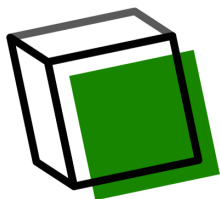
Fiecare activitate va prezenta aceste simboluri, care vor fi colorate în cazul în care acțiunile propuse activează una dintre zonele de referință. Unele activități pot include, de asemenea, mai multe domenii de referință.

Diferitele domenii, precum și diferitele obiective propuse, reprezintă pe deplin multidisciplinaritatea și intersectorialitatea proiectului STUD.IO în diferitele sale forme, reflectând necesitatea unei reprezentări pe mai multe niveluri: ideea unei cunoștințe sau acțiuni ancorate într-o singură dimensiune reduce oportunitatea de schimb, contaminare și, de asemenea, impactul rezultatelor, motiv pentru care vă invităm să citiți acest document conștient de această abordare metodologică.

Cea mai bună aplicare a instrumentelor propuse este în contexte urbane cu cel mult 50 000 de locuitori; în orice caz, activitățile propuse pot fi adaptate și subdivizate, de exemplu, pentru experimente locale în cartiere specifice din orașe mai mari.

CREAREA DE OPORTUNITĂȚI DE PARTICIPARE ACTIVĂ

CREAREA DE OPORTUNITĂȚI DE PARTICIPARE ACTIVĂ

3.1 Fundamentele participării cetățenilor pentru sociabilitate: o analiză a actorilor cheie și a importanței locurilor

Astăzi, mai mult ca oricând, municipalitățile, mici, mijlocii și mari, sunt locuri de inovare, creativitate, diversitate și provocări. Transformările urbane și teritoriale sunt fenomene complexe care necesită atenție, grijă și o viziune comună pentru a asigura dezvoltarea lor durabilă și activă.

În astfel de contexte de transformare, participarea cetățenilor și a celor care locuiesc în aceste locuri apare ca un element crucial pentru succesul proceselor de schimbare: Unione degli Assessorati, organismul coordonator al proiectului STUD.IO, precum și AEEP și Consorzio Tartaruga lucrează de mai mulți ani în contexte locale, activând cetățenii și administrațiile pentru a planifica și coproiecta contexte urbane și sociale mai bune și reînnoite, angajând resurse și promovând acțiuni inovatoare; acest lucru le-a permis să experimenteze și să dobândească cunoștințe și experiență utile și pentru realizarea prezentului produs.

De fapt, atunci când vorbim despre participarea cetățenilor, ne referim la capacitatea și/sau posibilitatea cetățenilor de a se implica în formularea politicilor, în planificarea urbană și socială și în luarea deciziilor care influențează viața lor de zi cu zi și a

multor alți cetățeni care locuiesc în locurile și spațiile mediului urban. La baza transformărilor din dinamica urbană se află tocmai posibilitatea de a descoperi și redescoperi propriul oraș și propriile locuri: cetățenii au într-adevăr posibilitatea de a trăi locurile publice, piețele și străzile nu doar ca locuri de trecere, ci ca spații de întâlnire și comunitate, sporind importanța culturală și istorică a legăturilor care îl reprezintă. Totuși, pentru a descoperi acest potențial, ei trebuie să fie ghidați în mod corespunzător prin munca unor profesioniști care pot interacționa și face să interacționeze diferitele componente ale locurilor, punând în dialog oamenii și mediile.

Sociabilitatea locurilor rezidă așadar în capacitatea intrinsecă pe care o au, în bunăstarea comunității și a indivizilor care le locuiesc: moștenirea culturală, legăturile emoționale și elementele de creativitate formează semnificațiile care sunt asociate cu practicile sociale, devenind experiență și cultură. În acest sens, participarea la construcția orașului și a locurilor de locuire comună devine un element suplimentar de agregare și apartenență, având posibilitatea de a influența în mod direct acele spații care sunt experimentate în viața de zi cu zi.

Participarea la realizarea imaginii orașului, înțeles ca orice mediu urban, permite să se lucreze asupra elementului de percepție, atât a celor care observă și vizitează locurile, cât și a celor care locuiesc în ele; participarea garantează rezultate mai bune în îngrijirea binelui teritoriului, favorizând mecanismele de incluziune și coeziune socială, îmbunătățind sentimentul de apartenență și o mai bună calitate a vieții în general.

Tocmai pornind de la aceste premise, participarea cetățenească este cheia promovării sociabilității locurilor, înțeleasă ca un proces de transformare a unui loc în vederea valorificării depline a percepției sale, sub profil urbanistic, psihologic, sociologic și de

mediu. Cu toate acestea, cetățeanul nu poate fi în mod independent pe deplin conștient de toate procesele care afectează schimbările teritoriale, astfel încât acțiunile și proiectele locale să permită punerea în practică a ideilor și propunerilor, activând întregul potențial al locurilor, ghidat în mod activ în ansamblul de acțiuni necesare pentru îmbunătățirea contextului orașului.

Contemporaneitatea și transformările la care sunt supuse orașele și locurile necesită un feedback activ al individului și al comunității din care face parte; într-adevăr, în ultimii ani, abordările participative plasează nevoile și identitatea printre elementele preponderente cărora trebuie să li se acorde atenție. Rolul cetățeanului este fundamental, la fel ca și dorința acestuia de a se simți parte a comunității, mai ales după perioada pandemiei, a cărei experiență de "imobilitate" la domiciliu ne-a făcut să reflectăm asupra multor elemente ale vieții cotidiene care sunt considerate de la sine înțelese, cum ar fi traiul în oraș și spațiile sale.

Prin procesele de valorificare a comunității și a locurilor sale, este deci posibil să încercăm și să reușim să îmbunătățim contextele prin generarea de răspunsuri virtuozose și concrete la nevoile emergente, exprimate și neexprimate. Acesta este setul de ateliere de confruntare, animație și consultare în care profesioniștii, administratorii, decidenții politici și cetățenii găsesc o dimensiune deschisă și disponibilă a confruntării pentru a reuși să îmbunătățească contextul orașului. Obiectivele proiectului STUD.IO, care pe parcursul implementării sale a căutat în mod activ să ofere instrumente și competențe utile profesioniștilor în gestionarea unor astfel de procese de participare și valorificare teritorială, se încadrează perfect în aceste acțiuni.

Deschiderea către astfel de procese participative și promovarea diseminării abordărilor colaborative pentru căutarea de soluții comune, în cadrul politicilor urbane și sociale, reprezintă acum mai mult decât oricând o oportunitate: capacitatea de a se adapta și de a se adapta la inovare permite procese de dezvoltare urbană și socială mai dinamice și mai eficiente. Prin evaluarea experiențelor și a bunelor practici puse în aplicare în ultimii ani, a fost posibil să se conștientizeze modul în care instrumentele participative pot fi aplicate într-o varietate de contexte și pot fi mai mult sau mai puțin semnificative în funcție de rezistența sau deschiderea atât a cetățenilor, cât și a administrației.

Prin urmare, nu este vorba de a reproduce acțiunile, ci de a le conștientiza și de a le adapta în mod corespunzător la diferitele contexte: în lectura acestor paragrafe, precum și a activităților propuse, s-a încercat să se mențină un cadru cât mai general și adaptabil, astfel încât cei care doresc să utilizeze instrumentele să le poată imagina și pune în aplicare cu ușurință, exploatând resursele disponibile. Este important să fim conștienți de faptul că obiectivele participării și rezultatele participării nu pot fi considerate de la sine înțelese, dar tocmai posibilitatea de a evalua și de a descrie limitările cu care se confruntă în timpul punerii în aplicare este un etalon util pentru a înțelege eficiența unor astfel de activități.

Procesele de participare a cetățenilor pentru îmbunătățirea contextului urban și al orașelor implică 3 actori cheie:

-Cetățenii, elementul central al procesului participativ, contribuie la realizarea inițiativelor, promovează nevoile specifice ale celor care locuiesc în locurile respective și oferă o perspectivă fundamentală "de jos în sus" pentru viziunile și schimbările care urmează să fie propuse; prin participare, cetățenii se pot simți mai implicați și mai responsabili față de

spațiile în care trăiesc. Acest lucru duce la un mai mare sentiment de apartenență și la o dorință de a contribui în mod continuu la creșterea comunității, în termeni de responsabilizare.

-Instituțiile, guvernanta și părțile interesate, adesea promotori ai procesului participativ, oferă canalele de implicare și sprijină diferitele moduri de participare într-o anumită măsură.

Instituțiile trebuie să asigure, de asemenea, transparența procesului decizional: aceasta se traduce printr-o comunicare clară și deschisă pentru a responsabiliza comunitatea pentru acțiunile întreprinse și alegerile făcute, precum și pentru obiectivele activităților.

-Profesioniștii sau facilitatorii procesului participativ, persoane care oferă sprijin tehnic pentru dezvoltarea procesului participativ, sunt capabili să utilizeze instrumentele și să citească datele disponibile pentru a oferi sprijin activ. Aceste cifre includ profesioniștii pe care proiectul STUD.IO i-a format și continuă să îi formeze în cadrul cursurilor de formare universitară oferite de proiect.

Pe lângă cei trei actori definiți, există și alți actori potențiali care au un interes direct în propunerile și acțiunile care ar putea fi întreprinse pentru a duce mai departe ideile rezultate din proiectele de participare.

Este clar că determinarea proceselor de participare și a actorilor acestora nu implică faptul că participarea celor din urmă este un dat, în special în comunitățile în care nivelurile de participare sunt relativ scăzute.

3.2 Selecția actorilor în procesele participative: cetățenii

Abordarea problemei selecției participanților într-un context de participare civică poate părea inițial contraintuitivă. Participarea, prin însăși definiția sa, ar trebui să fie deschisă tuturor cetățenilor interesați sau implicați într-o anumită problemă sau situație. Cu toate acestea, este un fapt că, în ciuda intenției de a implica pe toată lumea, doar o mică parte a populației este interesată să ia parte la astfel de procese participative. Cât de des vedem săli de clasă goale după evenimente deschise organizate cu pricepere sau ne este greu să adunăm participanții așteptați.

Acest fenomen reprezintă un paradox al liberei posibilități de participare, am putea spune al acelei "democrații participative": în timp ce, pe de o parte, se aspiră la includerea tuturor, pe de altă parte, participarea este limitată la un număr mic de indivizi, adesea doar un mic procent din populația implicată. În mod firesc, are loc apoi o selecție a participantului, dar este important ca facilitatorul să înțeleagă dacă această selecție are loc și cine este responsabil pentru aceasta.

Prima metodologie de selecție în cadrul proceselor participative constă în **auto-selecție**. În acest scenariu, participarea este complet liberă și oricine poate decide să participe sau să se abțină de la procesul participativ. Această formă de selecție respectă libertatea individuală, dar poate duce la dezechilibre care vor influența în mod inevitabil rezultatul procesului participativ. Chiar dacă participarea este deschisă tuturor, este probabil ca numai anumite categorii de persoane să decidă

efectiv să participe. De exemplu, cei care sunt membri ai unor rețele sociale, grupuri de interese sau asociații specifice ar putea participa în mod activ, în timp ce cei care au angajamente familiale sau profesionale mai mari sau preferă să își folosească timpul liber în alte moduri s-ar putea **exclude**. Acest tip de selecție poate duce la o reprezentare incompletă și distorsionată a diferitelor interese și puncte de vedere prezente în populația implicată. Prin urmare, facilitatorul intervine prin evaluarea criteriilor de deschidere, de exemplu, prin intermediul unor instrumente de înregistrare pentru a monitoriza evoluția participării și apartenența la anumite grupuri sociale, ceea ce ar putea crea o experiență de participare incompletă.

Cea de-a doua metodologie se numește **metodologia de selecție țintită și încearcă să** abordeze riscurile de auto-selecție. În acest caz, participarea nu este deschisă tuturor în mod nediscriminatoriu, ci un grup de lucru sau un colectiv încearcă să implice reprezentanți ai tuturor intereselor și punctelor de vedere relevante. Această abordare urmărește să creeze un mediu de discuții mai echilibrat și mai incluziv, dar depinde în mare măsură de corectitudinea și competența persoanei care desfășoară activitatea de selecție și de modul în care aceasta se realizează. Prin urmare, abilitatea practicianului constă în metodele și construcția unor instrumente de selecție care să răspundă cât mai bine așteptărilor și obiectivelor activității participative.

În cele din urmă, cea de-a treia metodologie este **selecția aleatorie**. Profesionistul sau grupul de profesioniști care propune activitatea selectează aleatoriu un eșantion

reprezentativ al populației pentru a lua parte la procesul participativ. Selecția are loc folosind aceleași proceduri tipice sondajelor de opinie; această abordare este utilizată pe scară largă în diverse experiențe internaționale, cum ar fi conferințele și cercetările. Cu toate că în rândul celor selectați aleatoriu apare încă un anumit grad de auto-selecție, acest fenomen este mult mai puțin selectiv decât participarea voluntară.

3.3 Selecția actorilor în procesele participative: părțile interesate

Pe lângă cetățean, după cum am văzut, în majoritatea proceselor de participare este necesară prezența și sprijinul guvernării și/ sau al părților interesate care acceptă și susțin cauzele participării. În special atunci când vine vorba de bunăstarea urbană și socială, este esențial ca profesioniștii care intenționează să întreprindă procese de participare a cetățenilor să acopere eventualele lacune în funcție de domeniile de intervenție propuse.

În secțiunea următoare, în care vom analiza câteva instrumente utile pentru participarea cetățenilor, sunt de fapt indicate atât obiectivele participării, cât și resursele și țintele intervențiilor; cu toate acestea, sunt propuse activități care nu necesită participarea guvernării sau a părților interesate, ci pot fi desfășurate direct de către facilitatori, sub rezerva unui sprijin sau a unei autorizații.

În orice caz, pentru a planifica în mod adecvat și pentru a asigura o participare eficientă, este esențial să se realizeze o **cartografiere** detaliată a **celor care** sunt părțile interesate în procesul participativ, pe care îi vom numi în mod generic **părțile interesate** implicate în proces.

Părțile interesate sunt actori care sunt direct sau indirect afectați de rezultatele procesului participativ sau de problemele abordate, iar implicarea lor poate fi crucială pentru succesul activității. La fel ca și în cazul actorilor/cetățenilor, practicianul care intenționează să propună activități locale trebuie să identifice și să cartogrefeze părțile interesate, motiv pentru care propunem o abordare sistematică de cartografiere împărțită în două macrofaze:

1) Identificarea părților interesate

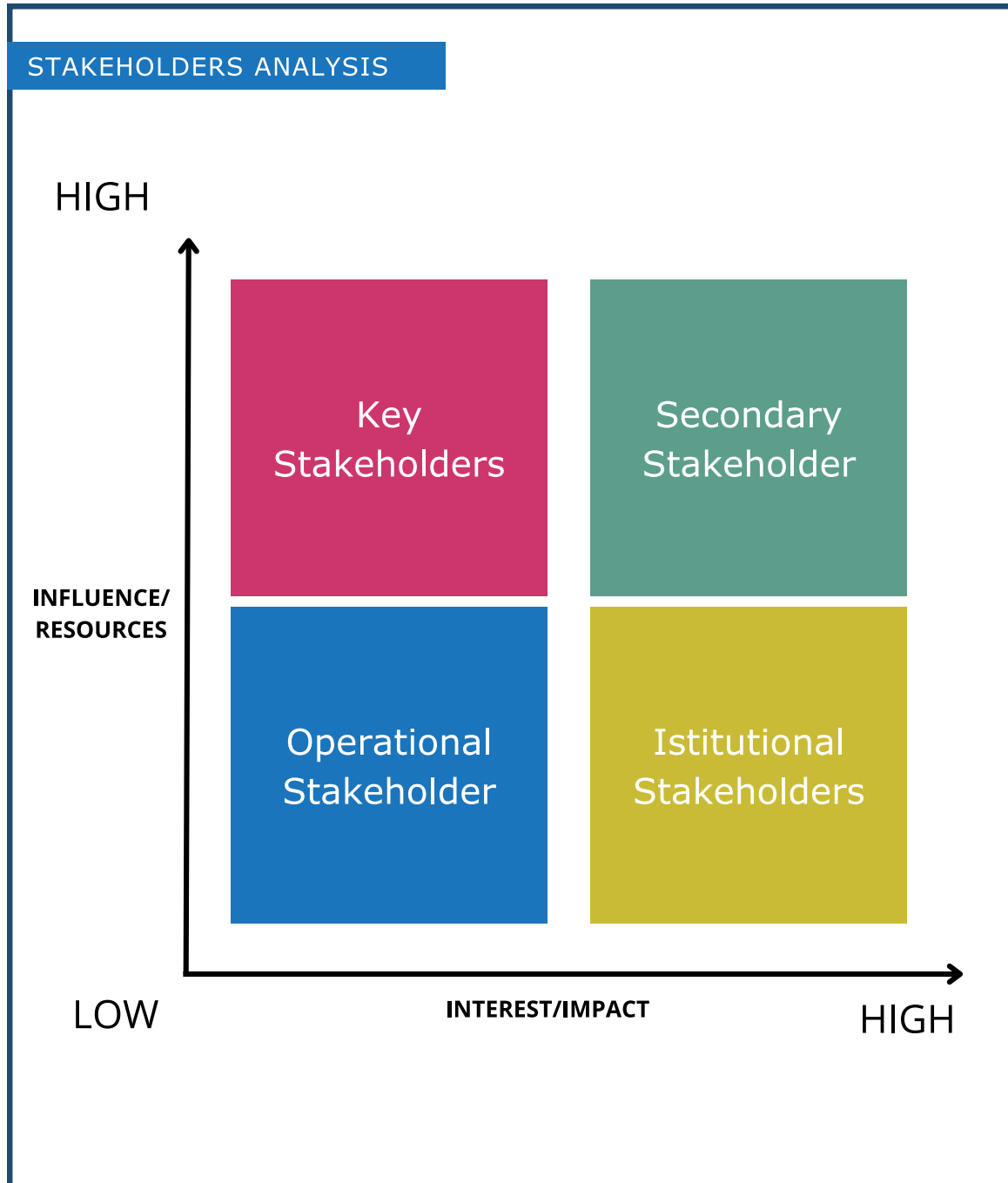
este necesar să se înțeleagă părțile interesate potențiale și actuale, în funcție de activitatea de participare și/sau de tema abordată. Aceasta este o adevărată fază de analiză în care sunt luate în considerare relațiile, contactele și rețelele locale din cadrul comunității, începând cu nivelurile și gradele de implicare. Administratorii, asociațiile, grupurile informale sunt toate părțile interesate potențiale; administrațiile și birourile dispun adesea de registre care pot fi utilizate pentru a începe faza de identificare, ca un instrument de analiză inițială. Odată ce părțile interesate au fost identificate și enumerate, contactele și domeniile identificate, se trece la a doua fază.

2) Analiza părților interesate:

Analiza părților interesate ne permite să facem o selecție funcțională pentru procesul nostru participativ: practicianul are posibilitatea de a înțelege istoricul trecutului, interacțiunile, inițiativa desfășurată, dar și orice conflicte sau colaborări semnificative între entități care sunt potențial utile pentru obiectivele participării.

Cu toate acestea, pentru a înțelege mai bine și pentru a obține participarea principalelor părți interesate, este necesar să se utilizeze o matrice de analiză pe patru niveluri.

Pentru fiecare nivel sunt identificați indicatori, HIGH, MEDIUM, LOW, care permit analiza matricei și oferă o evaluare a incidenței și relevanței părților interesate în procesul participativ. Indicatorii de influență și reprezentarea grafică a analizei sunt prezentate mai jos.

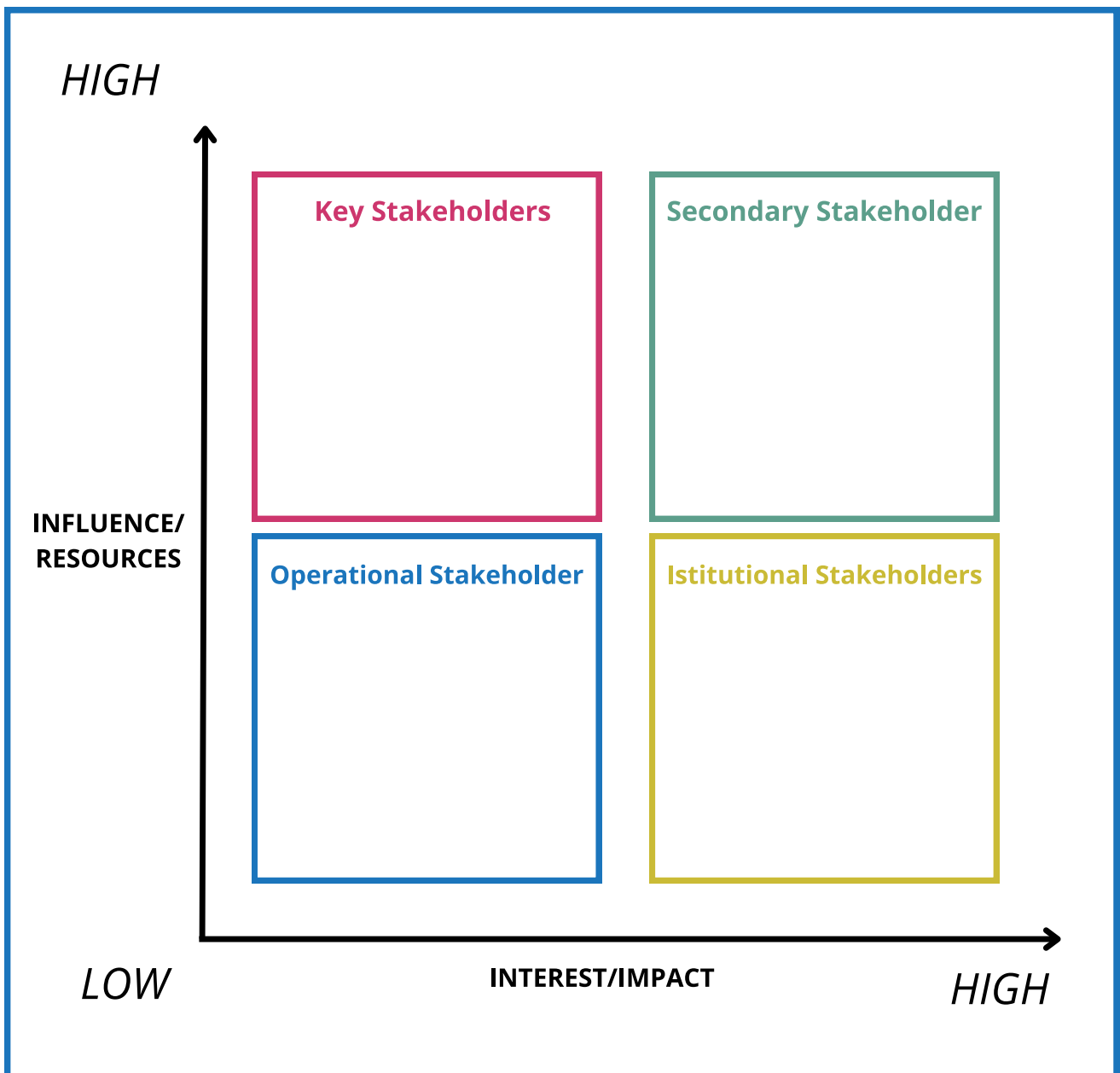
Nivelurile care urmează să fie analizate, în conformitate cu schema propusă, sunt:

- 1) Interesul actorului față de domeniul de participare, înțeles ca grad de relevanță a rezultatelor activității, modul în care aceasta poate influența aducerea unei îmbunătățiri contextului urban în promovarea sociabilității locurilor și a participării cetățenilor;
- 2) Impactul procesului asupra activităților actorului, înțeles ca o evaluare a impactului pe care activitatea îl poate avea potențial asupra părții interesate, în termeni de oportunitate și relevanță.
- 3) Resursele și capacitățile de care dispune actorul, înțelese ca un complex de cunoștințe, competențe specializate și relații, precum și resurse economice, dacă este cazul, care pot adăuga valoare activității de participare.
- 4) Influența asupra etapelor de participare, adică evaluarea la diferitele niveluri sau etape ale activităților preconizate a gradului de influență (pozitivă sau negativă) pe care părțile interesate îl pot avea asupra participării și a rezultatelor.

Pornind de la analiza părților interesate, este apoi posibil să se aprofundeze alte aspecte, cum ar fi orice nevoie de informații necesare, scenariile inițiale și acțiunile pe care practicianul trebuie să le efectueze pentru a implica în mod corespunzător părțile interesate în activități.

Pe pagina următoare este prezentată o schiță pentru analiza părților interesate, care poate fi tipărită și este gata de utilizare pentru organizarea evenimentelor și activităților de participare a cetățenilor propuse în acest manual.

STAKEHOLDERS ANALYSIS MATRIX

3.4 Participarea ca instrument de promovare a sociabilității: structurarea parcursurilor participative

După ce am definit potențialii actori ai activităților noastre, este necesar acum să furnizăm elementul cheie, construirea parcursului participativ. Aici se află angajamentul și capacitatea practicianului care, adesea în colaborare cu părțile interesate, cum ar fi administrațiile locale și grupurile locale, structurează calea participativă adecvată nevoilor.

A participa de fapt capătă, atât în uzul profesional, cât și în uzul comun, două valențe semantice: "*a lua parte*" și "*a fi parte*". Aceste două concepte, aparent similare, conțin nuanțe semnificative în domeniul participării. "A participa" indică actul de a lua parte la evenimente specifice sau la procese decizionale, adesea cu referire la decizii privind probleme sau la selectarea persoanelor pentru funcții politice. Pe de altă parte, "a face parte" se referă la faptul de a fi integrat într-un proces, într-un grup sau într-o comunitate într-un mod activ.

Aceste distincții sunt în esență analitice și servesc doar pentru a conduce la reflecție, deoarece, dacă ne gândim din nou, nu este posibil să participi fără a fi parte și invers. Mult mai des, terminologia "participare pasivă" este utilizată într-un sens pur negativ. În contexte de participare cetățenească, cum ar fi modelele prezentate în acest produs și în proiectul STUD.IO, nu ne referim atât la pasivitate ca element al participării, cât la integrarea pasivă, adică la acea capacitate de a-și adapta comportamentul la așteptările pe care le solicită grupul și activitatea la care se participă. Competența facilitatorului este, așadar, aceea de a intercepta în cadrul proceselor participative și diferitele nuanțe (de ordin pur sociologic și psihologic, pentru a

reveni la dimensiunile la care ne vom referi la diferitele activități) care activează sferile specifice de cunoaștere.

Procesele participative pot fi promovate, după cum am văzut, de diferiți actori, inclusiv administrații publice, agenții sau cetățenii înșiși. Aceste procese pot fi împărțite în două categorii principale: de sus în jos (top-down) și de jos în sus (bottom-up).

În procesele de sus în jos, administrațiile sau organismele publice sunt adesea cele care inițiază implicarea cetățenilor, formulând întrebări sau definind împreună cu actorii problemele care urmează să fie analizate, până la implementarea proiectelor și inițiativelor propriu-zise. Acest mod de inițiere a proceselor participative este cu siguranță facilitat de faptul că instituțiile sau actorii dispun de resursele necesare pentru a iniția procesele, în special pentru acele activități care necesită perioade lungi de implementare sau activități de cercetare costisitoare. În cazul acțiunilor de sus în jos, este esențial ca inițiatorul procesului participativ să fie capabil să garanteze atât mijloacele, cât și perspectiva de timp necesară pentru a se asigura că toate etapele planificate sunt realizate și că interacțiunea este garantată în fiecare dintre ele (de la început până la sfârșit).

Pe de altă parte, proiectele de jos în sus sunt acel set de inițiative care pornesc de jos, adică de la comunitate și de la cetățenii care, în grupuri formale sau informale, devin activi. În astfel de procese, prezența unui profesionist care poate facilita elaborarea acestor procese de participare de jos în sus, ajutând în mod activ la structurarea atât a mecanismelor de participare, cât și a acțiunilor/rezultatelor asociate, este eficientă. În cadrul unei astfel de abordări, cetățenii lucrează propunând întrebări teritoriului, implicând administrația și părțile interesate, urmărind scopul stabilit pentru dezvoltarea teritoriului. Resursele, în acest caz, sunt identificate chiar de către comunitatea care face

propuneri și, dacă este necesar, sunt direcționate sub formă de cereri către administrație pentru a fi puse în aplicare. De asemenea, în acest tip de proces, este esențial să se înceapă, să se implementeze și să se încheie activitatea având resurse de timp clare și disponibile, utile pentru fiecare activitate propusă.

Acest manual prezintă, de fapt, două secțiuni de instrumente, așa cum s-a specificat, cu abordări de jos în sus și de sus în jos, utile pentru diversificarea activităților care pot fi propuse pentru a îmbunătăți contextele urbane și orășenești în ceea ce privește sociabilitatea și domeniile conexe.

3.5 Rolul facilitatorului în procesele participative: STUD.IO ca model

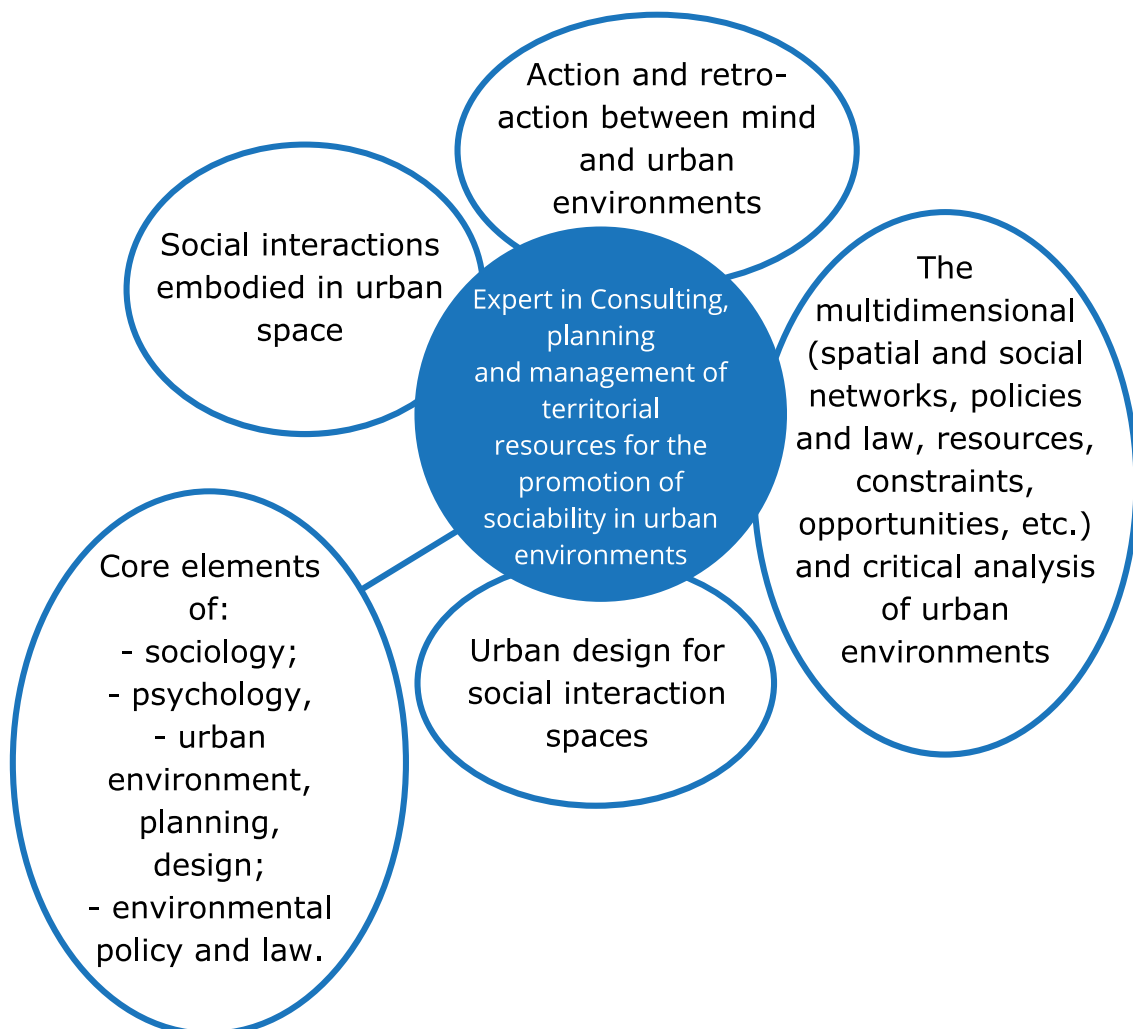
Managementul proceselor participative și implementarea activităților de dezvoltare a *sociabilității* în general, pentru abordări de sus în jos și de jos în sus, este încredințat unui facilitator, care în contextul intervenției noastre își asumă rolul de expert în "*consultanță, planificare și management al resurselor teritoriale pentru promovarea sociabilității în mediul urban*".

Ceea ce vom identifica în manualul nostru ca fiind facilitatorul STUD.IO pentru comunitate, are sarcina importantă de a promova colaborarea și dialogul între diferitele părți în procesul participativ. Pentru a fi pregătit în mod corespunzător pentru a face față diferitelor provocări ale participării, facilitatorul trebuie să aibă o cunoaștere aprofundată a contextului de referință, fără a face însă parte direct din acesta, atunci când este posibil: acest element asigură faptul că interesele personale pot influența procesul și rezultatele care pot apărea; elementul de extraneitate oferă, de asemenea, un element suplimentar de încredere între participanții care îl văd pe facilitator ca pe o referință imparțială a cărei sarcină este de a asista procesul și activitățile. În procesele de tip "bottom-up", cetățenia încredințează mai des rolul de facilitator membrilor înșiși, dar nu garantează o gestionare adecvată pe tot parcursul procesului participativ.

De fapt, supervizarea nu este control, ci sprijin pentru grup în dezvoltarea acțiunii, în dificultățile care pot apărea și în orice alte nevoi care pot apărea în timpul activităților. Facilitatorul modelului STUD.IO este, așadar, o figură multifacțată, cu diferite competențe și particularități utile obiectivului de promovare a sociabilității în context urban: el trebuie să știe să

inițieze procese participative, să însoțească proiectele care pot apărea pentru regenerarea urbană și locală, să înțeleagă dimensiunea sociabilității și să detecteze nevoile exprimate și neexprimate în timpul sprijinului oferit.

În cele ce urmează este prezentată o schiță sumară a competențelor de bază ale facilitatorului care propune modele de participare, în conformitate cu rezultatele analizei literaturii de specialitate realizate de echipa științifică a proiectului STUD.IO:

Aceste aspecte ale facilitării în cadrul proceselor participative au reieșit atât din analiza literaturii de specialitate realizată de parteneriat, cât și din studiul aprofundat realizat cu practicieni și din analiza bunelor practici. Într-adevăr, în toate domeniile investigate, au apărut puncte comune în ceea ce privește nevoile unui facilitator, și anume:

- promovarea capacității de a stabili legături sociale, sprijinirea participării active, atașamentul față de locuri și o mai bună înțelegere a percepțiilor legate de acestea.
- îmbunătățirea capacității de analiză a contextelor, transformarea nevoilor în oportunități și dobândirea abilității de a identifica atât nevoile manifeste, cât și cele nerostite.
- Promovarea unui comportament prosocial pentru a consolida coeziunea comunității.
- Menținerea unei înțelegeri a oportunităților și a surselor de finanțare disponibile pentru teritoriu, dezvoltarea abilităților de gestionare și coordonare a inițiativelor care implică diferite părți interesate și dimensiuni.
- Dobândirea de competențe de bază în domeniul planificării urbane și de mediu pentru a facilita comunicarea cu părțile interesate din domenii conexe.

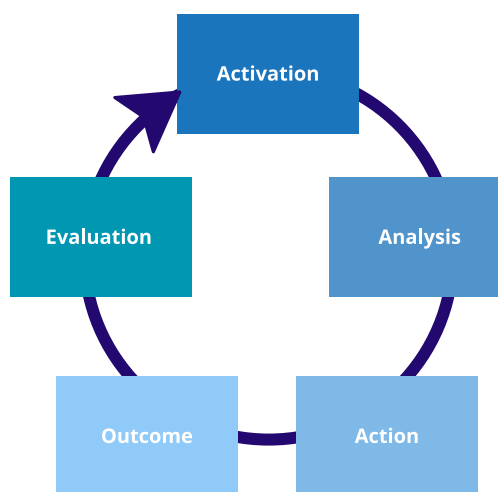
Înțelegând astfel figurile de referință și elementele participării, putem analiza acțiunile care alcătuiesc în mod obișnuit procesele de participare și care este sarcina facilitatorului pentru fiecare dintre ele.

3.6 Crearea participării: Activare, Analiză, Acțiune, Rezultat, Evaluare ca etape ale participării

Un proces participativ, în fiecare domeniu de referință, se articulează în diferite momente de schimb, interacțiune și acțiune. În general, fazele-cheie care permit buna desfășurare a unui proces participativ sunt împărțite în fazele de **activare, analiză, acțiune, rezultat și evaluare**. Aceste faze constituie o abordare metodologică utilă în contextele de planificare a sociabilității și a dezvoltării urbane prin procese participative de jos în sus și de sus în jos.

Structura conceptuală a etapelor, având în vedere succesiunea temporală și utilitatea fiecăreia, asigură o organizare a inițiativelor de participare care vizează îmbunătățirea mediului urban și promovarea dinamicii sociale în cadrul comunităților locale.

În special, manualul nostru oferă o perspectivă asupra fazei de acțiune, propunând activități care pot fi adaptate la diferite contexte pentru a propune activități menite să îmbunătățească contextul urban; în orice caz, diferitele faze trebuie considerate ca fiind legate între ele, astfel încât, în planificarea și structurarea intervențiilor participative, este esențial să se țină cont de toate fazele implicate. Capacitatea facilitatorului este aceea de a înțelege care sunt nevoile grupului și ale locului, utilizând instrumentul adecvat și, mai presus de

toate, făcându-l propriu pentru contextul de referință. Elementele de influență, la nivel teritorial, sunt numeroase, la fel ca și cele sociale și relaționale: cu toate acestea, este esențial să se cunoască clar metodologiile de acțiune și principalele instrumente de planificare a sociabilității, pentru a putea întreprinde căi de îmbunătățire eficiente și eficace.

Să analizăm, așadar, etapele participării:

Activarea:

Așa cum am analizat în paragrafele anterioare, procesul participativ poate avea loc, în general, în două moduri, prin abordări de jos în sus și de sus în jos; în ambele cazuri, însă, vorbim de activarea procesului participativ.

În primul caz, de jos în sus, cetățenii asociați, părțile interesate, grupurile reprezentative, consiliile și grupurile informale pot planifica și proiecta procese participative, implicând părțile interesate și administrația prin justificarea adecvată a propunerii: foarte adesea, municipalitățile însele prevăd în regulamentele lor interne modalitățile de a propune acțiuni participative de jos în sus; de fapt, recomandăm să se verifice dacă astfel de acțiuni sunt în vigoare în municipalitate.

În cel de-al doilea caz, de sus în jos, administrația este cea care, în cadrul propriilor strategii și politici, decide să inițieze procese participative pe probleme specifice. Ambele modalități, în cazul în care sunt prevăzute pentru o demarare adecvată, pot urma procedurile oficiale descrise în regulamentele municipalităților. În cazul unor acțiuni, cum ar fi atelierelor de lucru de tip "bottom-up" pentru producerea de idei de îmbunătățire sau de acțiuni

potențiale care urmează să fie întreprinse, nu este necesar să se dezvolte procese oficiale.

Elementul fundamental în orice caz este proiectarea cursului, împărtășirea modalităților și a regulilor de participare; așa cum se va vedea în secțiunea privind instrumentele disponibile pentru profesioniștii de facilitare a modelului STUD.IO, faza pregătitoare este fundamentală pentru a înțelege care sunt resursele minime necesare, tipul de participant util pentru acest scop și modalitățile de colaborare. Faptul de a avea clare de la început așteptările pe care le are în ceea ce privește rezultatul atelierului și "impactul așteptat" al acțiunii permite o utilizare conștientă a timpului și a resurselor. În această fază, se realizează alegerea cadrelor pentru activități și a instrumentelor de evaluare utilizate pentru faza specifică finală.

Analiza

După ce a finalizat aspectele organizatorice și manageriale tipice activării, profesionistul sau grupul de profesioniști implicați în facilitarea grupului de lucru realizează o analiză atentă a instrumentelor, resurselor, reglementărilor și spațiilor implicate, pentru a propune procesele de schimbare preconizate. Analiza permite definirea cât mai bună a modului în care ar trebui să se desfășoare acțiunea participativă:

- obiectivele avute în vedere
- durata, inclusiv nr. de întâlniri și/sau activități de grup
- oportunitatea de a implica experți terți

-numărul minim/maxim de participanți pentru fiecare activitate propusă

-Rezultatele potențiale așteptate

Aspectele legate de participare sunt apoi clarificate și împărtășite cu toți cei direct implicați. Analiza, ca atare, are în vedere utilizarea unor instrumente de sondaj astfel încât să fie evidentă o anumită flexibilitate și adaptabilitate a zilelor și spațiilor la nevoile grupului. De fapt, trebuie reamintit faptul că participarea este o acțiune liberă și conștientă din partea cetățenilor, astfel încât este întotdeauna preferabil să avem un utilizator calm și deschis în activitățile la care ia parte. Fazade analiză se încheie cu trimiterea de informații și alte materiale de comunicare utile pentru participarea la activitate: este recomandabil să se definească un grup prin canale precum listele de discuții și grupurile de lucru (de exemplu, Microsoft Teams) în care să fie incluși toți participanții și materialele care urmează să fie partajate, astfel încât să se țină evidența activității desfășurate și să se colecteze îndoieli sau propuneri utile pentru cauză.

Acțiunea

Coincide cu faza de activare a resurselor și de lansare a procesului participativ; include întregul set de acțiuni utile pentru realizarea obiectivelor prevăzute în faza de analiză. Acțiunile propuse în cadrul activității participative variază în funcție de scopul și metoda lor, precum și de tipul de acțiune care urmează să fie produsă. Ceea ce este comun la faza de acțiune în orice activitate propusă este participarea activă a celor implicați în timpul

activității: modalități clare de acțiune, roluri clare și cerințe clare permit realizarea corectă a activităților.

Acțiunile propuse pot fi structurate într-o varietate de moduri: sesiuni explicative sub formă de seminarii; studii tematice aprofundate; ateliere și laboratoare; activități pe teren. Toate acțiunile trebuie să fie strâns legate de obiectivele acțiunii participative și să vizeze rezultatul așteptat.

Acest manual prezintă în a doua secțiune diferite acțiuni care pot fi propuse cetățenilor și părților interesate, în scopuri diferite; cu toate acestea, fiecare activitate trebuie să fie inclusă într-un proces de participare care începe cu faza de activare și se încheie cu faza de evaluare. Alegerea tipului de activitate propusă este deja definită în timpul fazei de analiză, deoarece ar trebui să includă modalitățile, calendarul și ținta activităților. Pentru orice tip de activitate planificată, este recomandabil să se includă o activitate introductivă, în care să se precizeze scopul acțiunii și cadrul general al procesului.

Rezultatele

Propunerile, produsele și chiar rezultatele procesului participativ sunt organizate și decodificate (în funcție de modul de activitate propus), rezumate în ceea ce reprezintă produsul final. Rezultatul este util atât pentru a aduna toate părțile procesului participativ dezvoltat, dar mai ales pentru a oferi o restituire în timp util tuturor celor care au oferit sprijin direct și indirect procesului participativ.

Fie că este vorba de propuneri individuale, de propuneri de grup sau de propuneri definite pe baza priorităților analizate, totul este luat în considerare în cadrul rezultatului. Sarcina expertului/

facilitatorului este de a produce un document, care poate lua diferite forme în funcție de activitatea propusă, dar care reprezintă expresia efectivă a procesului participativ. În cadrul rezultatului se află elementul decizional, care califică procesul, adică dă expresie procesului participativ care urmează să fie pus în aplicare în modul prevăzut. În cazul proceselor de jos în sus, care nu includ administrația, rezultatele trebuie să treacă în mod necesar prin procedurile birocratice prevăzute de reglementări pentru a întreprinde, de exemplu, acțiuni specifice de regenerare a locurilor sau pentru a face cereri de îmbunătățire a diferitelor situații analizate în timpul procesului participativ. În cazul în care rezultatele participării nu se traduc în activități care să implice direct administrațiile, rezultatul ia forma ansamblului de acțiuni și/sau reflecții maturizate în timpul procesului participativ, pentru a finaliza implementarea și obiectivul activităților desfășurate.

Evaluarea

Evaluarea, deși plasată la finalul procesului participativ, este o fază transversală pe care facilitatorul STUD.IO și, în general, cei care propun activități de participare cetățenească, trebuie să o ia în considerare pe tot parcursul implementării. Ca și în cazul diferitelor tehnici ale "ciclului de proiect", evaluarea coincide atât cu încheierea, cât și cu începutul unei noi faze de activare, deoarece oferă o bază fundamentală pentru îmbunătățirea eficienței procesului participativ și pentru orientarea deciziilor viitoare. Evaluarea oferă un feedback util în ceea ce privește atingerea obiectivelor (atât a rezultatului procesului de evaluare, cât și a activităților structurate), pentru a iniția o cale de îmbunătățire continuă a activităților propuse.

Este cert că variabilele în desfășurarea activităților de participare sunt multe, astfel încât eroarea sau dificultatea este în mod necesar un element care trebuie luat în considerare: evaluarea și învățarea din eroare permite facilitatorului să structureze activitățile ulterioare mai eficient și mai eficace.

Facilitatorul trebuie să determine participantul să contribuie activ prin contribuția sa la procesul de evaluare; capacitatea de a analiza datele de evaluare este, prin urmare, o competență cheie pentru a finaliza procesul de participare în diferitele sale faze și pentru a planifica noi activități pe baza lecțiilor învățate.

Se știe că evaluarea se împarte în trei faze distincte: ex-ante, in itinere și ex-post. În faza de analiză, facilitatorul pregătește instrumentele pentru evaluare, pe care o realizează ex-ante (înainte) de faza de acțiune, in itinere (în timpul) desfășurării activităților și ex-post (după) încheierea activităților. Punctele-cheie ale evaluării care trebuie luate în considerare includ: așteptările participanților; aspectele critice și dificultățile; îmbunătățirile propuse.

Prin urmare, am luat în considerare toate aspectele generale pentru inițierea unui proces de participare; în paragrafele următoare adăugăm elemente legate de reprezentare și incluziune, precum și elementul cheie al cadrului, care este fundamental pentru o participare optimă a grupului la activități.

3.6.1 Reprezentativitatea și incluziunea în procesele participative

Pe lângă considerarea corectă a fazelor procesului participativ, profesionistul care intenționează să inițieze trasee de sociabilitate și să propună acțiuni în contexte locale trebuie să realizeze în mod obligatoriu o analiză a activității sale pentru a selecta participanții, având o idee completă și clară despre cine sunt potențialii interlocutori și actori, luând în considerare principalele variabile necesare pentru o execuție corectă.

Cartografierea atât a părților interesate, cât și a cetățenilor permite obținerea unui feedback inițial, de interes și relevant, din partea actorilor și a potențialilor actori, cu privire la lacunele de reprezentativitate, posibilele excluderi legate de alegerile făcute în organizarea evenimentului, eventualele nevoi speciale ale participanților pentru o participare adecvată.

Reprezentativitatea devine un element important în organizarea procesului participativ; facilitatorul, în faza de pregătire și analiză, trebuie să își pună întrebări de genul "pe cine am implicat până acum?" și mai ales "am atins obiectivul unei reprezentări cuprinzătoare și incluzive?". El/ea poate, de asemenea, să sprijine grupul de actori deja selectat la aceste întrebări, pentru a da sens procesului participativ.

3.6.2 Participarea și elementele contextuale: Cadrul

În timpul fazei de activare, așa cum am analizat, în funcție de tipul de acțiune propusă, intervine și pregătirea cadrului de activitate. Prin setting înțelegem complexul de elemente referitoare la accesibilitatea și amenajarea locurilor, formatele de activitate, orarul care sunt fundamentale în realizarea activităților colaborative și de grup. Facilitatorul profesionist al STUD.IO trebuie, prin urmare, să analizeze în mod conștient cadrul și elementele contextului/activității pentru a pune în aplicare cel mai bun setting de activitate posibil: pornind chiar de la aceste elemente este posibil să se atribuie un sens desfășurării activităților propuse, fie că este vorba de laboratoare, ateliere, sesiuni plenare sau activități în aer liber; procesul de participare și învățare include, de fapt, atât elemente educaționale formale, cât și informale, direct influențate de percepții, elemente emoționale și semnificații. Scopul este de a consolida rețelele de colaborare ale celor care participă, având în vedere că, deși este conștient de obiectivul comun, este posibil ca grupul să nu împărtășească alte elemente. Cadrul cuprinde 3 elemente de facilitare, dintre care expertul care asistă și organizează activitățile de participare trebuie să aibă grijă și competențe și cunoștințe:

- Animarea participării;
- Amenajarea spațiilor;
- Orientarea activității ;

Animația participării se referă la capacitatea de a propune experiențe participative în care interacțiunea dintre actorii implicați (facilitatori, cetățeni, părți interesate și alți actori implicați) acționează în mod constructiv în vederea atingerii obiectivelor activității. Este vorba de crearea unui echilibru

coerent pentru a implica, fiecare pentru rolul, competența și scopul participării sale, pe toți participanții.

Facilitarea activităților participative necesită o atenție specială atât în ceea ce privește tehnicile de ghidare a muncii colective, cât și adaptarea mediului în care se desfășoară aceste activități. Pentru a pregăti și desfășura cu succes momentele participative, precum și grupurile de lucru, este esențial să se țină cont de anumite orientări și linii directoare, cum ar fi

- Prezentarea problemelor și activităților într-un mod clar și ușor de înțeles, astfel încât sensul lor să fie ușor de înțeles: este necesar să fim conștienți de interlocutorii noștri, pentru a fi cât mai pregătiți posibil și în limbajul folosit pentru materiale sau în timpul activităților.
- Crearea unui mediu atractiv prin amenajarea unor spații de lucru bine întreținute și primitoare, care pot inspira oamenii să se angajeze în discuții pe marginea problemelor în cauză, sau chiar mai mult în activitățile de pe teren, prin pregătirea cadrului pentru observare și dialog.
- Menținerea unui echilibru în ceea ce privește angajamentul necesar, evitând supraîncărcarea participanților și promovând o implicare constructivă.

Conducerea interacțiunilor și activităților într-un mod care să coordoneze operațiunile și să ofere sprijin pentru a facilita interacțiunea dintre participanți pe măsură ce activitățile propuse se desfășoară.

În ceea ce privește mediul și locul în care se desfășoară activitatea participativă și de facilitare, acestea trebuie să fie instrumente care să sprijine facilitatorul în dezvoltarea reflecției și a schimbului.

Astfel de locuri, amenajate și animate pentru a promova participarea, pot lua diverse forme:

-Locații fizice, unde au loc activități individuale și de grup și adunări generale. Aceste locuri pot fi la sediul organizației promotoare, într-o locație neutră sau semnificativă sau chiar în incinta părților implicate. Ospitalitatea reciprocă la locul de muncă și în teritoriile celorlalți joacă un rol simbolic și operațional semnificativ în construirea de momente și trasee participative.

-Locuri virtuale , unde comunicarea are loc la distanță și unde se organizează întâlniri și schimburi. Aceste medii necesită platforme versatile și spații digitale pentru discuții, împărtășirea în grupuri de lucru, adnotări comune, arhivare și partajare de materiale. Grupurile de discuții și buletinele informative facilitează prelucrarea în comun și îmbunătățesc comunicarea internă.

-Dimensiuni hibride: Tehnologia digitală a extins posibilitățile de participare și de facilitare, nu numai prin crearea a două dimensiuni, și anume activități online și offline, ci și prin faptul că permite dezvoltarea secvențială, paralelă și interconectată a activităților participative colective.

Astfel, contextul reprezintă ansamblul de elemente care reglementează activitățile și relațiile în cadrul facilitării grupului. Mediile fizice, digitale și hibride echipate pentru desfășurarea activităților de implicare trebuie să fie ușor de utilizat și primitive. Dacă este necesar, ar trebui să se ofere indicații sau tutoriale pentru a asigura confortul și a-i pune pe

oameni în largul lor, permițându-le să se concentreze asupra activităților propuse. Gândirea cadrului ca resursă dinamică

Conceptul de ambientare depășește simpla definiție a spațiului de lucru și a mobilierului acestuia. Mai degrabă, el reprezintă ansamblul de elemente care configurează și fac posibile activitățile de formare, discuții și participare. Funcția cadrului

este de a delimita caracteristicile specifice ale activității curente sau planificate și de a oferi sprijin pentru procesele de gândire, discuție și elaborare implicate în procesele participative. Amenajarea spațiului și gestionarea timpului operațional joacă un rol crucial în definirea contextului în care

se desfășoară activitățile, contribuind la conferirea unui sens acestor activități și la promovarea înțelegerii între cei care participă la acestea. În consecință, este important să se ia în considerare aspecte precum:

- Disponibilitatea unor săli de diferite dimensiuni care pot fi adaptate pentru diferite scopuri, inclusiv săli mari pentru sesiuni plenare și spații mai mici potrivite pentru lucrul în grup fără confuzie.
- Prezența unor spații adecvate pentru afișarea de postere, pancarte și documente de informare, care pot servi ca ajutor vizual pentru procesul de comunicare.
- Disponibilitatea unor scaune confortabile, mobile, care pot fi mutate și rearanjate cu ușurință pentru a reflecta nevoile activităților în curs.

-Prezența unor mese potrivite pentru discuții, scris și activități specifice, care pot fi ușor de manevrat pentru a adapta mediul la nevoile muncii colective.

Aceste aspecte contribuie la crearea unui cadru fizic care reflectă și sprijină obiectivele activităților participative și ale muncii colective.

În concluzie, în legătură cu elementul de incluziune din paragraful anterior, menționăm elementul de accesibilitate în crearea de medii de lucru. Accesibilitatea rămâne un obiectiv care trebuie urmărit prin identificarea și gestionarea diverșilor factori care o pot influența: informații, mobilitate, timp și sprijin, bariere fizice, medii și activități care facilitează participarea, precum și inteligibilitatea problemelor.

Un al doilea aspect se referă la primirea și sentimentul de primire a persoanelor implicate. Cu cât constrângerea impusă de spații și mobilier este mai mare, cu atât mai mare este nevoia de a avea grijă de activitățile propuse pentru a minimiza rigiditățile introduse de context. În special, atunci când se propun activități în medii nepotrivite, este esențial să se abordeze în mod deschis dificultățile, deoarece orice inconvenient necesită o adaptare creativă suplimentară.

Un al treilea aspect care trebuie luat în considerare se referă la posibilitatea de a reorganiza spațiile pentru a facilita participarea și desfășurarea activităților. Știm că nu este întotdeauna posibil să se facă modificări ale decorurilor, deoarece uneori spațiile prezintă constrângeri structurale, cum ar fi în cazul sălilor de clasă cu decor de amfiteatru. În aceste situații, este util să se ia în considerare soluții creative, cum ar fi utilizarea de tribune, coridoare, lucrul în picioare, lucrul în aer liber: este esențial să se evite forțarea în configurații predefinite de mobilier și amenajări

și, în schimb, să se caute modalități inovatoare de adaptare a spațiului la nevoile activităților.

Accesibilitatea, confortul și flexibilitatea sunt trei caracteristici cheie care trebuie căutate pentru a promova procese de participare incluzive, angajante și productive, care să apară din interacțiunea dinamică dintre probleme, participanți și contextul gazdă și favorizant.

Să analizăm acum câteva instrumente de facilitare și participare; în secțiunea următoare vom prezenta câteva activități de participare a cetățenilor, bazate pe teme de promovare a sociabilității în contexte urbane. Fiecare activitate este însoțită de instrumente practice și de carduri imprimabile, cu ghiduri de utilizare însoțitoare, care pot fi adaptate în funcție de nevoile prevăzute.

După cum am învățat, participarea are mai multe fațete: abilitatea facilitatorului STUD.IO constă tocmai în înțelegerea contextelor și în însușirea instrumentelor propuse, cu posibilitatea de a compara și îmbunătăți ideile.

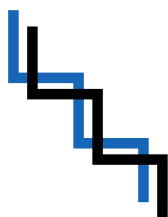
Pentru mai multe informații despre subiectele de participare, vă puteți înregistra pe platforma deschisă de e-learning:

<https://elearning.studio-project.eu/>.

INSTRUMENTE DE EXPERIMENTARE LOCALĂ PENTRU PROMOVAREA SOCIABILITĂȚII

INSTRUMENTE DE EXPERIMENTARE LOCALĂ PENTRU PROMOVAREA SOCIABILITĂȚII

4.1 Introducere în instrumente

Prezentăm în continuare 6 activități și 8 instrumente pentru implementarea unor căi participative, de jos în sus, care pot fi utilizate în diferite contexte urbane pentru dezvoltarea proceselor de îmbunătățire în cele 4 domenii definite de modelul STUD.IO. Pentru fiecare activitate, domeniile interceptate sunt indicate cu ajutorul simbolurilor specificate în secțiunea anterioară pentru domeniile psihologic, sociologic, de mediu și urban. Simbolul colorat indică faptul că zona respectivă este activată în timpul implementării activității propuse.

Obiectivul fiecărei activități este de a facilita și de a consolida activitățile de implicare, ca un indiciu care poate fi aplicat în diferite contexte sociale, culturale și economice, precum și de a fi modulată în funcție de nevoile și de dinamica socială în care sunt propuse. De asemenea, activitățile propuse îmbrățișează diferite domenii, concentrându-se pe activismul civic și participarea conștientă.

Activitățile sunt subdivizate în diferite tipuri, dar toate sunt concepute ca fiind căi structurate de implicare, incluzând elemente de pregătire și de stabilire utile pentru scopurile participării: acestea sunt laboratoare de planificare și coproiectare, ateliere de lucru și formare în care cetățenii, părțile interesate și administratorii contribuie la scopurile activității participative

propuse. Scopul activităților, în funcție de scopul pe care facilitatorul îl imprimă instrumentelor propuse, este de a oferi un punct de plecare pentru inițierea sau consolidarea traseelor participative, luând în considerare aspectele metodologice ale participării evidențiate în secțiunea anterioară. Pentru fiecare dintre cele 6 activități, instrumentele practice evidențiate prin cuvântul **Instrument** însoțesc descrierea desfășurării acțiunilor; instrumentele practice sunt descrise prin intermediul unor exemple practice de utilizare și însoțite de fișe imprimabile care vor fi utilizate de către facilitatori în timpul acțiunilor propuse.

Instrumentele pot fi, de asemenea, combinate și utilizate individual, chiar dacă sunt concepute pentru un rezultat mai bun în cadrul acțiunilor propuse de acest manual.

Dorim să subliniem încă o dată că flexibilitatea și adaptabilitatea activităților propuse sunt esențiale pentru instrumente: acestea trebuie considerate atât ca linii directoare, dar mai ales ca punct de plecare pentru facilitatorul care adaptează, îmbunătățește și inovează procesele participative, inclusiv în lumina feedback-ului primit în timpul fazei de activare și analiză a proceselor participative.

STUD.IO AREAS COVERED

Spații publice de calitate

Implicarea cetățenilor în transformarea urbană

THE ACTION IN BRIEF

Activity Type: Workshop

Target: Cetățeni

Duration: 1 luna

Introducere

Activitatea vizează plasarea creării, întreținerii și îmbunătățirii spațiilor publice în centrul transformărilor urbane, prin implicarea activă a cetățenilor și prin utilizarea atelierelor de coproiectare; aceasta joacă un rol fundamental în construcția și regenerarea orașelor moderne, deoarece afectează în mod profund calitatea vieții, coeziunea socială și durabilitatea mediului.

Cetățenii, așa cum am analizat, reprezintă fundamentul oricărei comunități urbane, iar implicarea activă a acestora în proiectarea și implementarea spațiilor publice îi face parte din procesul de luare a deciziilor, întărindu-le astfel sentimentul de apartenență și responsabilitate față de orașul în care trăiesc.

Colaborarea dintre cetățeni și autoritățile locale prin intermediul atelierelor de coproiectare a intervențiilor oferă oportunitatea de a răspunde nevoilor și așteptărilor comunității într-un mod mai bine direcționat și mai eficient; această abordare participativă ajută la crearea unor spații publice care răspund nevoilor reale ale oamenilor, îmbunătățind calitatea vieții de zi cu zi. De asemenea, încurajează

participarea activă a tuturor membrilor comunității, astfel încât "vocea" fiecărui cetățean să fie auzită.

Prin urmare, prezentăm o acțiune de implicare a cetățenilor și de co-proiectare a ceea ce noi înțelegem ca fiind "spații publice de calitate" sub forma unui atelier creativ deschis.

Scopul este de a propune acțiuni, chiar și mici, care pot aduce schimbări de calitate, însă prin inițierea unui proces de jos în sus, cu colaborarea profesioniștilor și a administratorilor. Scopul este de a produce o schimbare care să își găsească reprezentarea în activitatea cetățenească, concentrându-se pe elementul de **brainstorming**.

Faza 1 - Planificarea procesului (durata 2 săptămâni)

Planificarea procesului participativ, activarea și analiza preliminară: selectarea locației-țintă, colectarea datelor (plan și layout, harta contextului).

-Identificarea punctelor de interes și prima consultare pe teren (observare) de către facilitator.

-Definirea detaliată a programului de participare la activitatea de co-proiectare, incluzând locurile și spațiile de participare și prevăzând participarea unui număr minim de 10 participanți la activitate, din care 2/3 cetățeni și 1/3 părți interesate și părți interesate în proces;

-Selectarea datelor prin sondaj printre participanți (se sugerează utilizarea unor instrumente precum doodle.com pentru planificarea profesională).

Instrumente și resurse necesare în această etapă

-informații privind situația teritorială și geografică

-legislația privind zona și managementul local

-Vizite preliminare la fața locului și desfășurarea activităților de observare

Faza 2 - dezvoltarea atelierului de co-proiectare (durata 4 săptămâni)

Implementarea atelierului de participare structurat în 4 întâlniri, împărțite în activități de clasă (2 în sală și 2 pe teren).

Instrumente necesare:

- Activități colective de brainstorming (primele investigații critice și propuneri de intervenție strategică) **INSTRUMENT 1**
- Analiza SWOT a propunerilor și acțiunilor **INSTRUMENT 2**
- Relaționarea strategiilor Propunere cuprinzătoare de îmbunătățire
- Documentul de propunere a acțiunii de îmbunătățire

Pasul 3 - Rezultatul de laborator și evaluarea

Comunitatea se implică în experiența practică prin inițierea activităților planificate și propune administrației rezultatele atelierului.

Instrumente necesare:

- Fișe de evaluare a experienței
- Raport de activitate
- Colectarea rezultatelor consultării și documentul de politici pentru "spații publice de calitate".

Concluzii

Prin utilizarea atelierului participativ, scopul este de a răspunde la o cerere larg răspândită în rândul cetățenilor, combinând abordări de cercetare și practici de proiectare realizate de către facilitatorii și profesioniștii implicați.

Această abordare urmărește, pe de o parte, să abordeze situații obiective de dificultate și, pe de altă parte, să promoveze o nouă bunăstare pentru teritoriu.

Este important să se ofere o definiție comună a cuvântului "calitate" în cadrul atelierului, asociindu-l cu diferitele acțiuni propuse.

Activitățile desfășurate în timpul atelierului pot fi structurate de către facilitator folosind acest instrument ca o schiță. Instrumentul 1 asociat activității urmează în fila următoare.

BRAINSTORMING ACTIVITY

Activity Explanenation

Facilitatorul propune grupului activitatea de brainstorming pentru a stimula gândirea și ideile creative ale participanților. Pentru a explica activitatea, facilitatorul poate utiliza fișa de lucru/ exemplul propus sau întrebarea stimulent. Participanții primesc o fișă (tipărită sau digitală pentru activitățile online) și sunt rugați, individual, să reflecteze la întrebarea care va fi pusă în mijloc de către facilitator, completând norii care alcătuiesc diagrama.

După aceea, participanții împărtășesc ceea ce și-au imaginat, selectând ideile cele mai împărtășite de grup.

What are your favourite aspects of this place

ACTIVITY NOTES

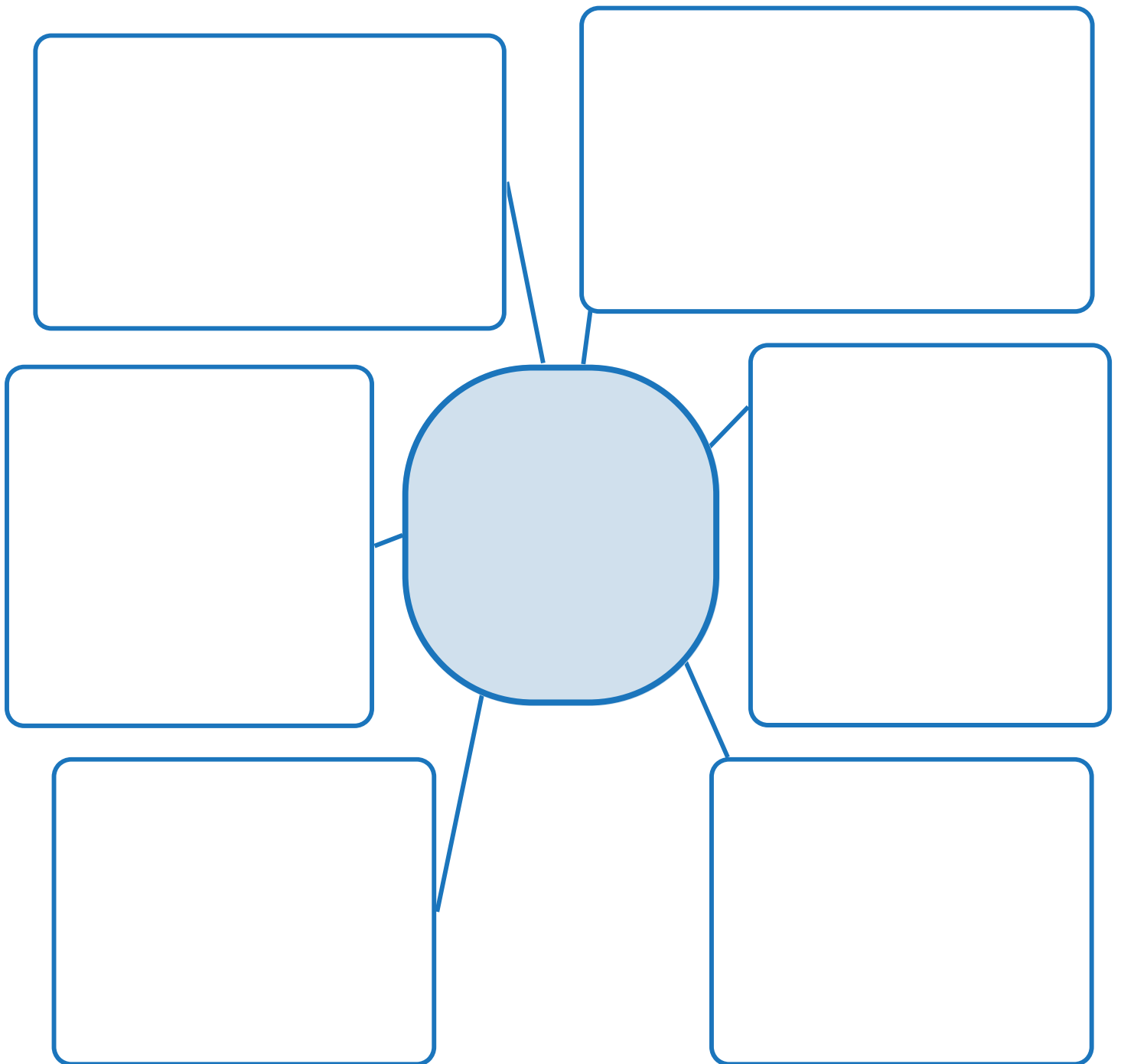

A series of horizontal dashed lines for writing notes, spanning the width of the page.

BRAINSTORMING ACTIVITY

Three horizontal lines for writing notes.

ACTIVITY NOTES

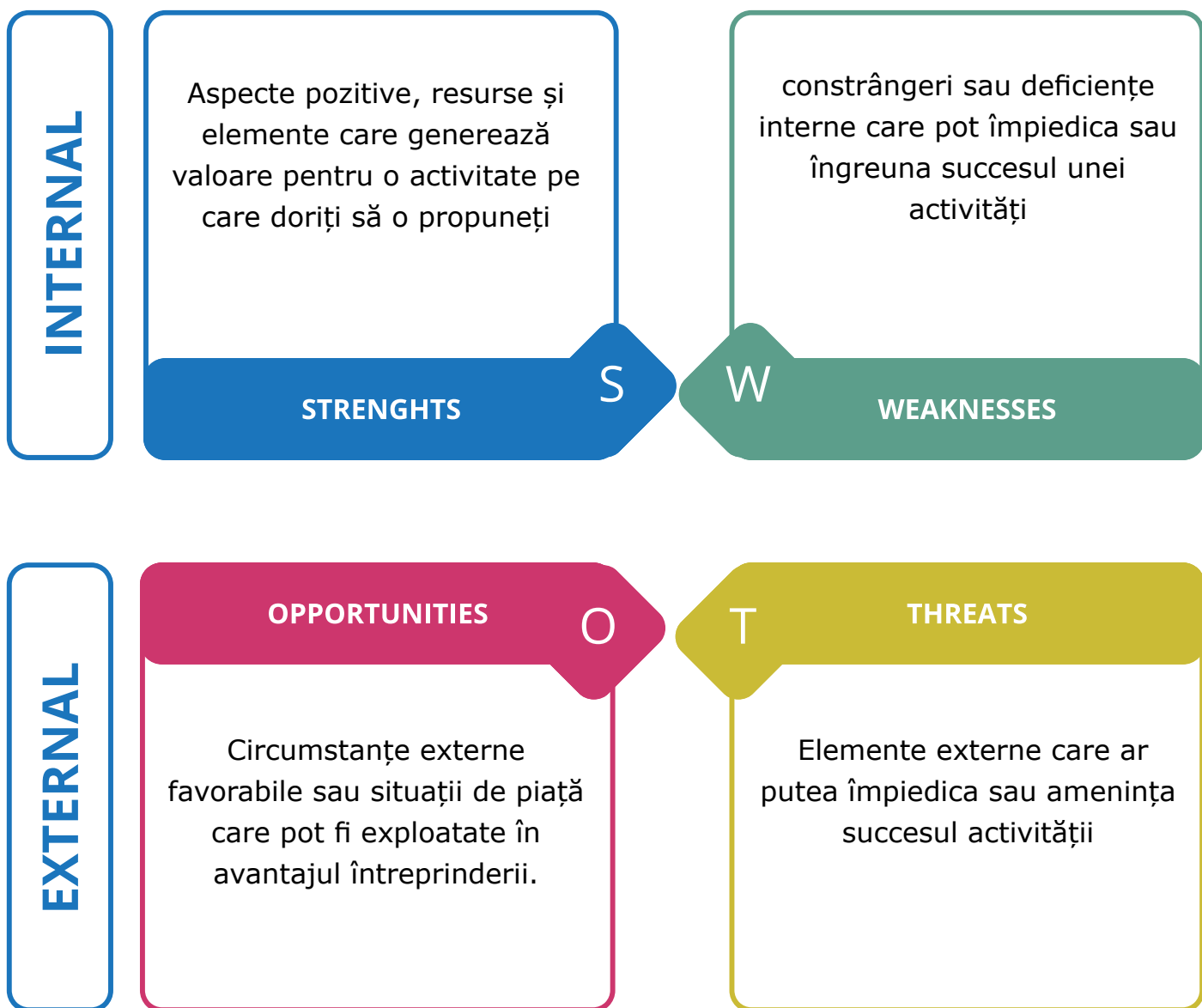
A series of horizontal dashed lines for writing notes, spanning the width of the page.

SWOT ANALYSIS

Activity Explanation

Analiza SWOT, un acronim de la Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats (Puncte tari, Puncte slabe, Oportunități, Amenințări), este un instrument de evaluare strategică utilizat pe scară largă pentru a analiza în mod cuprinzător un proiect sau o idee în diverse contexte, inclusiv în domeniul regenerării urbane. Acest proces metodologic ajută la identificarea elementelor interne și externe care pot influența succesul unei acțiuni de regenerare urbană și permite dezvoltarea unor strategii specifice pentru a maximiza punctele forte și oportunitățile, abordând în același timp punctele slabe și amenințările.

Activitatea de a dobândi o înțelegere mai profundă a contextului în care se intenționează să se intervină și de a formula strategii specifice pentru a atinge obiectivele dorite, oferind o imagine clară a punctelor forte pe care trebuie să se bazeze și a punctelor

ACTIVITY NOTES

A series of horizontal dashed lines for writing notes, spanning the width of the page.

SWOT ANALYSIS

Blank lined area for notes.

Blank box for Strengths.

STRENGTHS S

Blank box for Weaknesses.

W **WEAKNESSES**

OPPORTUNITIES O

Blank box for Opportunities.

T **THREATS**

Blank box for Threats.

ACTIVITY NOTES

A series of horizontal dashed lines for writing notes, spanning the width of the page.

STUD.IO AREAS COVERED

Evaluarea calității de sociabilitate a locurilor

Feedback și idei pentru calitatea locurilor

THE ACTION IN BRIEF

Activity Type: Sondaj

Target: Cetățeni

Duration: 1 luna

Introducere

Această activitate este propusă pentru a realiza o evaluare a nivelului de sociabilitate în raport cu o anumită municipalitate sau cartier; obiectivul este de a îmbunătăți prin percepția directă a celor care locuiesc în aceste locuri, investigând și punând întrebări specifice privind sociabilitatea locurilor. Alături de percepție, este important să se evalueze și potențialul locurilor și eficiența anumitor acțiuni întreprinse, oferind, de asemenea, un punct de plecare util pentru acțiuni viitoare. Administrarea grilei de evaluare, precum și instrumentul acesteia, sunt propuse în următoarele etape.

Pasul 1: Definirea obiectivelor de evaluare

Conștient fiind de scopul final al procesului de evaluare, și anume elementul de sociabilitate, facilitatorul trebuie să își imagineze și să identifice elementele care trebuie măsurate, pornind de la diferitele domenii de competență. Prin urmare, sunt create dimensiunile specifice (în cazul nostru, pentru instrumentul practic vom investiga domeniile

sociologic, de mediu, psihologic și de planificare urbană despre care am învățat), dar cu conștiința faptului că este posibil să adăugăm, să subdivizăm și/sau să eliminăm domenii în funcție de gradul de detaliere pe care dorim să îl acordăm unui caz individual. În această etapă, sunt definite și elementele cantitative ale cercetării, care sunt determinate de mărimea locurilor investigate. Factorii determinanți sunt diferiți (varietatea demografică a populației, tipologia): în mod specific, instrumentul, asigurând colectarea anonimă a datelor și fără nicio distincție de categorie, obține rezultate cu 5% din numărul total de locuitori ai unui anumit cartier sau municipiu care face obiectul intervenției.

Instrumente și resurse

- Pregătirea chestionarului de evaluare și identificarea zonelor de intervenție;
- Modificarea chestionarului în funcție de domeniul de intervenție;
- Selectarea modalităților de livrare.

Faza 2 Elaborarea și implementarea chestionarului

Chestionarul propus în **INSTRUMENTUL 3**, este o schemă funcțională adaptabilă la diferite contexte locale pentru evaluarea contextelor urbane în cadrul celor 4 domenii STUD.IO. Întrebările sunt modulare, iar domeniile sunt implementabile, astfel încât chestionarul poate fi implementat cu ușurință. Încă din faza 1 este identificat modul de livrare, în această fază are loc administrarea instrumentului. Înainte de lansarea propriu-zisă a chestionarului, facilitatorul trebuie să desfășoare activități de testare și perfecționare; prin testarea preliminară a chestionarului, efectuată pe un grup mic de persoane, sunt identificate eventualele probleme, dificultăți de interpretare sau alte elemente care pot

compromite succesul activității. Pe baza feedback-ului primit, chestionarul este rafinat pentru a-i îmbunătăți claritatea și relevanța.

Colectarea datelor se desfășoară pe o perioadă de minimum 3 săptămâni, timp în care facilitatorul va monitoriza numărul de răspunsuri primite pentru a îmbunătăți și/sau adapta strategiile de comunicare.

În această etapă, este important să se implice părțile interesate și administrația pentru o diseminare mai amplă în rândul celor cărora li se adresează chestionarul.

Etapă 3 Colectarea și evaluarea datelor

La finalul etapei de transmitere a chestionarului, facilitatorul dispune de un set de răspunsuri și de informații conexe pentru analiză.

Inițial, este recomandabil să se clasifice răspunsurile în funcție de diferitele domenii luate în considerare: sociologie, mediu, urbanism și psihologie. Apoi, pentru fiecare domeniu, este necesar să se calculeze media valorilor atribuite diferiților indicatori, de la "foarte slab" la "foarte bine". Acest lucru va oferi o imagine de ansamblu a situației, evidențiind punctele forte și punctele slabe din fiecare domeniu; este esențial să se evalueze distribuția scorurilor pentru a identifica eventualele anomalii în eșantionul analizat, pentru a asigura o analiză precisă și reprezentativă.

Cu ajutorul instrumentelor statistice, cum ar fi analiza abaterilor standard și construirea de grafice cu bare, facilitatorul va putea prezenta rezultatele analizei într-o manieră clară și incisivă, facilitând înțelegerea și comunicarea datelor colectate către cetățeni, pentru a restitui ceea ce a fost colectat și a folosi aceste rezultate pentru îmbunătățiri care să fie propuse administrației sau grupurilor de cetățeni pentru a iniția noi procese participative. În cele din urmă, impactul activității măsurat prin numărul de respondenți permite facilitatorului să înțeleagă dacă strategiile sale de facilitare și informare au fost adecvate scopului.

Datele colectate sunt sintetizate și evaluate prin intermediul diferiților indici propuși mai jos, fiecare dintre aceștia având particularități specifice în raport cu zona luată în considerare:

Indicele de identitate: Predominant mai ales în centrele istorice sau în cartierele de importanță istorică, acest indice evidențiază ancorarea valorilor identitare și culturale de-a lungul timpului, reflectată într-o stratificare profundă a resurselor identitare. Identitatea este susținută de competențele instituționale și tehnice care favorizează emanația acesteia, precum și de participarea activă a comunității, care este conștientă de importanța sa.

Indicele de potențialitate: Identifică situațiile în care există o discrepanță între recunoașterea potențialului de către cetățeni și situația actuală. Această discrepanță acționează ca un catalizator pentru a transforma starea actuală în ceea ce ar putea fi, alimentând astfel procesul de transformare.

Indicele de dinamism: Măsoară prezența competențelor, abilităților și resurselor necesare pentru a iniția procese creative și a promova schimbări viitoare în domeniile analizate.

Indicele de interacțiune: Acesta evaluează prezența oportunităților de comunicare informală și spontană, precum și disponibilitatea unui mediu care să favorizeze diversitatea și varietatea.

Indicele multisectorialității: Evidențiază importanța unui mediu urban multidisciplinar și sinergic, care favorizează conexiunea și participarea. Această sinergie este deosebit de evidentă în contextele cu așezări universitare difuze sau cu concentrări de activități creative, productive și comerciale.

La acești indici propuși, facilitatorul poate adăuga elemente suplimentare pentru o evaluare globală a datelor colectate, în funcție de necesitățile contextului dat.

Concluzie

Activitatea propusă poate fi utilizată atât ca o acțiune specifică în sine, utilă pentru colectarea de informații pentru analize de teren sau în alte scopuri de cercetare, dar și ca punct de plecare pentru inițierea unor căi participative, atât de jos în sus, cât și de sus în jos.

De fapt, având la dispoziție o imagine de ansamblu cât mai completă a considerațiilor pe care cetățenii le au cu privire la elementul de bunăstare și sociabilitate în locuri, permite atât locului investigat, cât și facilitatorului să identifice punctele critice, tendințele și problemele comune. Administrația va fi interesată să obțină aceste date și pentru evaluarea politicilor și strategiilor deja implementate sau care urmează să fie implementate, în zonele investigate, oferind indicații concrete pentru îmbunătățirea zonelor analizate.

Instrumentul de sondaj pentru fiecare domeniu este propus mai jos, precum și un șablon în alb care poate fi utilizat de către facilitator.

QUESTIONNAIRE

Sociological Area

mark with an x the answer you consider most appropriate

very poor poor average good very good

Social cohesion	☐	☐	☐	☐	☐
------------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

Job opportunities	☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

Education and training	☐	☐	☐	☐	☐
-------------------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

Inclusion of minorities	☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

Civic Participation	☐	☐	☐	☐	☐
----------------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

Accessibility to health services	☐	☐	☐	☐	☐
---	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

Public Safety	☐	☐	☐	☐	☐
----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

Add your personal feedback on the topic:

.....
.....

QUESTIONNAIRE

Environmental Area

mark with an x the answer you
consider most appropriate

very poor poor average good very good

Recycling and Waste Management

Water Efficiency

Air Pollution

Light Pollution

Renewable Energy

Protected Natural Areas

Quality of green areas

Add your personal feedback on the topic:

.....
.....

QUESTIONNAIRE

Psychological Area

mark with an x the answer you
consider most appropriate

very poor poor average good very good

Opportunities for leisure	☐	☐	☐	☐	☐
----------------------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

Perceived stress	☐	☐	☐	☐	☐
-------------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

Social inclusion	☐	☐	☐	☐	☐
-------------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

Trust in institutions	☐	☐	☐	☐	☐
------------------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

Sense of belonging	☐	☐	☐	☐	☐
---------------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

Level of social isolation	☐	☐	☐	☐	☐
----------------------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

Access to psychological support services	☐	☐	☐	☐	☐
---	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

Add your personal feedback on the topic:

.....
.....

QUESTIONNAIRE

Urban Planning Area

mark with an x the answer you consider most appropriate

very poor poor average good very good

Access to green spaces	☐	☐	☐	☐	☐
-------------------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

Public transport	☐	☐	☐	☐	☐
-------------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

Quality of roads	☐	☐	☐	☐	☐
-------------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

Lighting	☐	☐	☐	☐	☐
-----------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

Accessibility for the disabled	☐	☐	☐	☐	☐
---------------------------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

Noise Pollution	☐	☐	☐	☐	☐
------------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

Quality of buildings and public spaces	☐	☐	☐	☐	☐
---	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

Add your personal feedback on the topic:

.....
.....

QUESTIONNAIRE

mark with an x the answer you
consider most appropriate

very poor poor avarage good very good

Add your personal feedback on the topic:

.....

.....

ACTIVITY NOTES

A series of horizontal dashed lines for writing notes, spanning the width of the page.

STUD.IO AREAS COVERED

Împreună pentru gestionarea activelor urbane

Un proces integrat de
viziune comunitară

THE ACTION IN BRIEF

Activity Type: Workshop -
Procesul de participare

Target: Cetățeni și
administrație

Duration: 6 luni

Introducere

La nivel european, există numeroase exemple de colaborare între administrații și cetățeni pentru gestionarea spațiilor sau pentru promovarea activităților participative, cum ar fi pactul de cooperare.

Pactul de cooperare între cetățeni și administrație reprezintă un acord bazat pe principiile de partajare, durabilitate, transparență și incluziune pentru gestionarea bunurilor comune urbane. Acest instrument a marcat un punct de cotitură important în politicile de regenerare urbană, recunoscând comunitățile locale ca actori centrali în acest proces. Prin urmare, propunem o versiune revizuită a ceea ce reprezintă pactul de colaborare, utilizând modelul New Oregon de viziune comunitară, o tehnică utilizată pentru a crea scenarii utile pentru imaginarea contextului social și urban, cu participarea atât a administratorilor, cât și a cetățenilor.

În cadrul pactului de cooperare, comunitățile locale și administrația convin de comun acord asupra obiectivelor de regenerare a comunității și planifică strategii pentru a le atinge. Aceste obiective acoperă o varietate de domenii, inclusiv îngrijirea spațiilor publice ale orașului, gestionarea și întreținerea parcurilor și a grădinilor publice, regenerarea zonelor urbane

degradate, reabilitarea clădirilor dezafectate sau abandonate și multe altele. În cooperare, aceștia stabilesc instrumentele, procedurile și acțiunile necesare, precum și calendarul pentru atingerea acestor obiective. În medie, punerea în aplicare a unui pact de cooperare durează aproximativ 6 luni, ținând cont de activitățile de participare și consultare, precum și de semnarea pactului comunitar în sine.

Activitatea prezentată se referă la inițierea procesului de pact comunitar, prin intermediul unui atelier de lucru, împărțit în 3 întâlniri, în care părțile interesate, administrația și cetățenii colaborează folosind tehnica **PESTLE** și tehnica New Oregon Model. Procesul de implementare a pactului comunitar continuă apoi cu implementarea instrumentului și punerea în aplicare a acestuia timp de 6 luni.

Faza 1: Identificarea spațiilor, analiza și activarea procesului de participare

Pentru a iniția un proces de viziune integrată în comunitate, facilitatorul trebuie să structureze un proces participativ, urmând diferitele etape de activare și analiză, care sunt fundamentale și preliminare acțiunii.

Activitatea propusă prevede în mod specific un atelier de lucru împărțit în 3 zile, dintre care 1 zi va fi dedicată evaluării și sintezei activităților desfășurate, iar 2 zile implementării instrumentului **PESTLE** și a noului model Oregon.

În această fază, facilitatorul identifică și selectează participanții în conformitate cu liniile directe de participare, propunând activitatea la cel puțin 9 participanți, luând în considerare 1/3 cetățeni, 1/3 administratori și 1/3 profesioniști și/sau părți interesate din sectorul urban, de mediu sau social.

O astfel de reprezentare permite ca activitatea să fie foarte reușită, numărul maxim recomandat de participanți fiind de 18 pentru fiecare

activitate. De asemenea, acțiunea poate fi propusă în mai multe ediții, iar rezultatele pot fi colectate pentru o imagine de ansamblu mai completă.

Faza 2: Implementarea atelierului

După ce a identificat spațiul și cadrul potrivit, facilitatorul organizează zilele de atelier folosind **INSTRUMENTUL 4** și **INSTRUMENTUL 5** ca instrumente pentru ziua de lucru.

Participanții se vor angaja într-o analiză colaborativă după modelul PESTLE, care înseamnă analiză politică, economică, socială, tehnologică, juridică, de mediu; este un model de analiză strategică utilizat pentru a examina mediul extern în care operează o organizație, o companie sau un proiect. Instrumentul prezentat este adaptat pentru utilizarea analizei în context urban, exploatănd dimensiunile proiectului STUD.IO, evaluând factorii cheie care pot influența contextele urbane în care cetățenii își trăiesc viața de zi cu zi sau zonele specifice aflate în discuție, pentru dezvoltarea unui pact comunitar.

Factorii analizați sunt:

Politic (politic): Factori politici, cum ar fi politicile guvernamentale, stabilitatea politică, legislația și rolul administrației, care pot influența deciziile luate cu privire la gestionarea adecvată sau îmbunătățirea unui loc.

Economic: Factori economici și alte variabile care pot influența analiza în vederea îmbunătățirii contextului urban în cauză.

Social: Factori sociali, cum ar fi tendințele demografice, așteptările sociale, stilurile de viață, cultura și atitudinile care pot influența analiza pentru îmbunătățirea contextului urban în cauză.

Tehnologic (tehnologic): Se iau în considerare elementele de inovare tehnologică, cercetare și dezvoltare, care pot influența procesul de

îmbunătățire, aducând o valoare adăugată pozitivă (sau negativă) pentru locuri.

Legal (juridic): Aspecte juridice, cum ar fi legile privind siguranța, reglementări specifice, cum ar fi reglementările de mediu, care trebuie luate în considerare în operațiunile de îmbunătățire. Acesta este motivul pentru care prezența profesioniștilor și a experților este utilă pentru a alimenta discuția.

Mediu: Luați în considerare aspectele de mediu ale contextului urban analizat, impactul intervenției sau ideile de management pe care le poate aduce grupul.

După ce a analizat aceste aspecte, folosind formularele corespunzătoare, facilitatorul le colectează și le returnează în plen pentru a le împărtăși cu participanții, pentru a înțelege care ar putea fi cele mai bune strategii ca răspuns la diferitele domenii pentru stipularea unui pact de cetățenie eficient și eficace.

Cel de-al doilea instrument utilizat în schimb cuprinde o activitate în 5 pași prin care se definește conținutul pactului comunitar și o viziune comună asupra spațiilor asupra cărora dorim să intervenim direct.

Elementele analizate sunt:

- Definirea profilului comunității, care descrie cine sunt actorii implicați direct prin instrumentele activate;
- Analiza bunelor practici și a tendințelor similare cu acțiunile care vor fi propuse în cadrul pactului comunitar.
- Elaborarea unei viziuni comune
- Planificarea acțiunilor și strategiilor de implementare a pactului.
- Elaborarea, implementarea și definirea unui sistem de monitorizare a activității.

Faza 3: Culegerea de informații, redactarea acordului de cooperare și urmărire

Odată realizate activitățile din faza 1, facilitatorul va avea la dispoziție elemente utile pentru elaborarea unui pact de cooperare, care va fi pus în aplicare împreună cu administrația locală în modul prevăzut de reglementări, acolo unde este prevăzut, sau pus în aplicare de la zero împreună cu guvernarea.

Datele colectate prin analiza **PESTLE** și "**Modelul viziunii Oregon**" "permit luarea în considerare a rolurilor și nevoilor pentru acțiunile de regenerare a spațiului urban din perspectiva sociabilității, inclusiv rolurile, termenele și materialele necesare pentru a finaliza procesul de transformare. Facilitatorul sintetizează apoi informațiile, având grijă să identifice:

Obiectivele specifice ale pactului: definirea clară și specifică a obiectivelor care urmează să fie atinse prin intermediul proiectului, subliniind etapele necesare pentru finalizarea acestuia;

Identificarea persoanelor direct implicate: Aceasta include identificarea precisă a grupului de persoane și a părților interesate implicate, ținând seama de caracteristicile lor specifice. Acestea pot fi diferite de persoanele care participă la ateliere.

Alocarea responsabilităților între cetățeni/activități și administrația publică: definirea clară a responsabilităților și sarcinilor atribuite atât cetățenilor/activităților implicate, cât și administrației publice, pentru a asigura implementarea eficientă a activităților planificate.

Planificarea timpului: Aceasta include definirea detaliilor temporale ale implementării activității propuse, indicând etapele specifice și timpul estimat pentru executarea fiecărei activități.

Resurse și mijloace necesare: În această fază, se identifică și se enumeră toate resursele umane, financiare, tehnologice și materiale necesare pentru implementarea eficientă a acțiunilor.

Estimare bugetară și contribuția administrației: Această secțiune include o estimare detaliată a costurilor necesare pentru a finaliza cu succes proiectul propus, precum și angajamentul și sprijinul financiar al administrației.

După ce a fost redactat, pactul este mai întâi împărțit cu participanții la activitățile care au dus la realizarea sa, apoi revizuit și publicat pentru public. Este important ca acesta să fie semnat între părți, astfel încât angajamentul comun să capete o valoare și mai puternică pentru părțile implicate și interesate.

În cele din urmă, facilitatorul inițiază procesul de monitorizare a acțiunii (acțiunilor) propuse, printr-un sistem de control și de verificare a punctelor identificate prin pactul de cooperare: aceasta este o acțiune cheie care face posibilă atât luarea în considerare a elementelor de succes ale activității, cât și demonstrarea și prezentarea rezultatelor (pozitive sau negative, astfel încât să fie necesare activități de îmbunătățire) obținute în fața cetățenilor implicați și a administrației.

Acest proces inițiază urmărirea acțiunii, înțelegând ca set de acțiuni care fac ca implementarea pactului comunitar să fie durabilă. În funcție de tipul de intervenție sau de acțiune propusă, de fapt, tipul de urmărire care trebuie activat poate fi diferit.

Concluzie

Pactul apare ca un instrument esențial pentru stabilirea unei responsabilități colective, promovând integrarea socială în jurul unui bun comun care trebuie îngrijit și protejat. În același timp, acesta încurajează afirmarea unei identități comunitare, evidențiind capacitatea participanților de a interpreta și transmite legătura afectivă cu mediul înconjurător, inducând formarea unui sentiment comun de apartenență.

În plus, convenția joacă un rol central în definirea procedurilor detaliate pentru gestionarea, de exemplu, a unui anumit spațiu, pentru întreținerea și controlul acestuia, în scopul de a stimula un sentiment de apartenență mai mare și de a promova sociabilitatea. Această abordare vizează regenerarea adecvată și protecția optimă a zonei, asigurând respectarea normelor și reglementărilor relevante, așa cum sunt stipulate în legislația locală și structurate în convenție.

Explicațiile și fișele de activitate ale instrumentelor PESTLE și New Oregon Vision Model sunt prezentate în secțiunile următoare.

Explicațiile și fișele de activitate ale instrumentelor PESTLE și New Oregon Vision Model sunt prezentate în secțiunile următoare.

PESTLE ANALYSIS

Activity Explanation

Un model de explorare a macro-mediului extern în care se intenționează să se lucreze: o metodologie bazată pe o serie de variabile de context care poate contura scenariul existent în mediul în care se operează, pentru a identifica variabilele care pot fi relevante în procesul decizional și în alegerile strategice și operaționale.

P

POLITICAL

External forces driven by government and politics.

T

TECHNOLOGICAL

External forces driven by technology.

E

ECONOMIC

External forces driven by the economy.

L

LEGAL

External forces driven by the law.

S

SOCIAL

External forces driven by social dynamics.

E

ENVIRONMENTAL

External forces driven by the environment.

ACTIVITY NOTES

A series of horizontal dashed lines for writing notes, spanning the width of the page.

P

POLITICAL

The proposed activity or initiative is influenced or can influence at political level?

E

ECONOMIC

The proposed activity or initiative be impactful on economical level or depend from economical factors?

S

SOCIAL

The proposed activity or initiative can influence the community at social level or influence lifestyles?

T

TECHNOLOGICAL

The proposed activity or initiative is influenced from a technological point of view or can be improved through technology?

L

LEGAL

The proposed activity or initiative has potential influence from a legal point of view or can be influenced?

E

ENVIRONMENTAL

The proposed activity or initiative has an impact on environmental aspects or can be influenced by environmental elements?

ACTIVITY NOTES

A series of horizontal dashed lines for writing notes, spanning the width of the page.

"ORGEON MODEL VISION"

Activity Explanation

Este un model bazat pe "viziunea" comunității; este un instrument care poate fi utilizat în planificarea spațială și locală, precum și pentru strategiile viitoare de creștere a unui context local și urban. În același timp, permite gestionarea schimbărilor și împărtășirea acestora cu cetățenii. Modelul propus reprezintă o abordare cuprinzătoare a viziunii, încadrată de cinci etape simple de întrebări, așa cum se specifică în figurile de mai jos.

COMMUNITY PROFILE

- Descriptive information
- Community values

VISION STATEMENT

- Possible proposed statement
- Community vision

IMPLEMENTATION & MONITORING

- Vision and action plan implementations
- Community indicator satisfaction

TRENDS ANALYSIS

- Trend information
- Possible scenario

ACTION PLAN

- Plan, strategies actions

"ORGEON MODEL VISION" EXERCISE

Q. Where are we now?

COMMUNITY PROFILE

Q. Where are we going?

TRENDS ANALYSIS

Q. Where do we want to be?

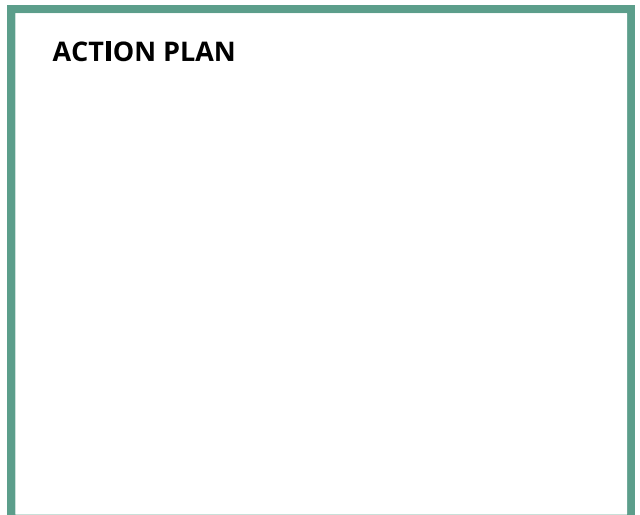
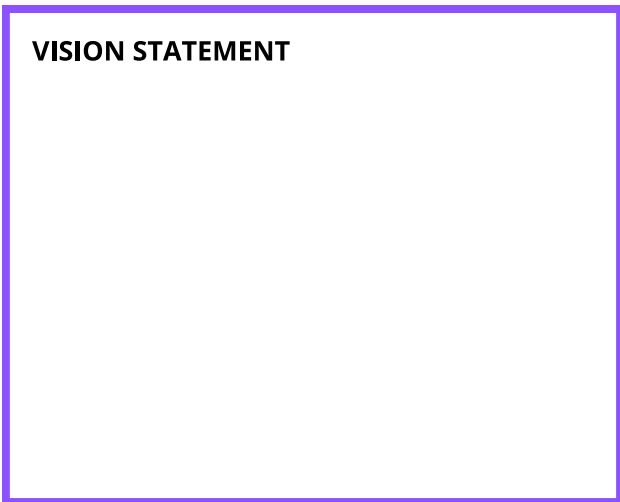
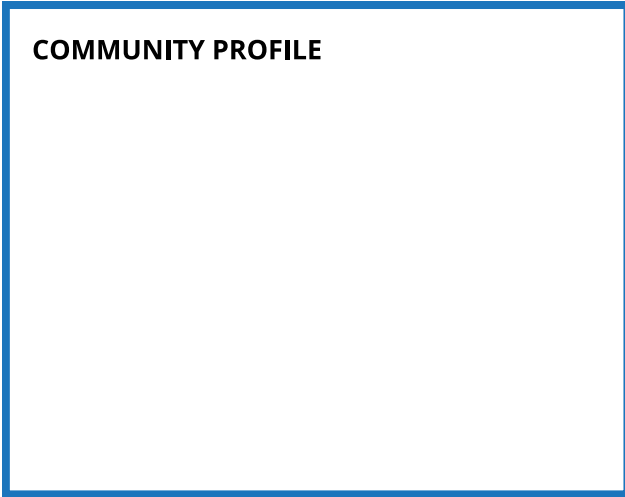
VISION STATEMENT

Q. How do we get there?

ACTION PLAN

Q. Are we getting there?

IMPLEMENTATION & MONITORING

STUD.IO AREAS COVERED

Evaluarea bunăstării locale

Instrumente de consultare a cetățenilor

THE ACTION IN BRIEF

Activity Type: Sondaj

Target: Cetățeni

Duration: 1 luna

Introducere

Este absolut relevant pentru facilitatorii STUD.IO și pentru implementarea acțiunilor contextualizate să dispună de date actualizate și oportune în contextele în care vor fi propuse activități de sociabilitate. Acest instrument, sub forma unui chestionar, urmărește să colecteze opiniile, experiențele și punctele de vedere ale rezidenților pentru a înțelege mai bine nivelul de sociabilitate din comunitate. Contribuția cetățenilor este utilă pentru a face îmbunătățiri specifice, preluând cererile exprimate și neexprimate ale populației. Într-adevăr, trebuie amintit faptul că locurile analizate sunt apoi experimentate de către cetățenii înșiși, care pot astfel să recunoască valoarea contribuției lor și să se simtă parte activă a comunității. În cele din urmă, colaborarea sinergică cu administrația pentru dezvoltarea acestei activități de facilitare este utilă pentru o mai mare promovare și diseminare a chestionarului, ceea ce face posibilă obținerea de date relevante din punct de vedere calitativ și cantitativ.

Faza 1: Identificarea spațiilor, analiza și începerea consultării

După cum s-a confirmat deja în activitățile anterioare, pentru lansarea corectă a proceselor participative, care în cazul nostru iau forma unui sondaj, este necesar să se urmeze fazele de activare și analiză pentru selectarea locului de interes pentru analiza bunăstării.

Odată identificat, facilitatorul poate adapta instrumentul propus și tipul de întrebări, adăugând sau eliminând din cele propuse.

Pentru a optimiza reprezentarea eșantionului, se sugerează ca răspunsurile să fie obținute de la cel puțin 5 % din totalul cartierului/localității care face obiectul intervenției, implicând cetățeni pe o rază de 5 km de la punctul a cărui sociabilitate urmează să fie evaluată. De fapt, acest instrument poate fi utilizat pentru a evalua potențialul nu numai al cartierelor sau al unor zone specifice, ci și al unor locuri precum parcurile, piețele și alte locuri în care se dezvoltă sociabilitatea și potențial sociabilitatea.

Faza 2: Implementarea sondajului

Facilitatorul, după ce a pregătit chestionarul, identifică mijloacele corecte de diseminare, cum ar fi crearea unui chestionar sau a unui sondaj online care să permită o participare ușoară, realizarea unor coduri QR care să fie plasate în zonele de întâlnire sau prin intermediul comunicării din gură în gură în comunitățile digitale din locurile vizate. De asemenea, este recomandabil să se utilizeze modelul pe suport de hârtie, în special în acele contexte care sunt încă "rezistente la digital", pentru a obține feedback de la populația care nu este obișnuită cu utilizarea digitală.

Se propune **TOOL 6** ca chestionar/instrument de implementare.

Datele, analizate, sunt în cele din urmă reunite într-un raport cuprinzător care va oferi atât facilitatorului, cât și administrației locale un punct de

plecare fundamental pentru punerea în aplicare a strategiilor de promovare a bunăstării urbane.

Este important ca cetățenii să fie informați cu privire la rezultatul obținut în urma analizei datelor colectate, motiv pentru care se propune realizarea unui raport care să poată fi ușor de citit de către comunitate, fără elemente statistice sau cu cifre mari, astfel încât experiența să poată fi împărtășită. O alternativă este de a organiza un eveniment public și/sau de a profita de evenimentele organizate pentru a prezenta direct rezultatele și de a încerca, în cadrul aceluiași intervenții, să inițieze procese de transformare de jos în sus, apropiind actorii și promovând modele de sociabilitate.

Concluzie

Chestionarul administrat cetățenilor, împreună cu alte instrumente, cum ar fi focus-grupurile sau evenimentele de tip seminar, reprezintă o modalitate excelentă de intervenție atunci când facilitatorul intenționează să inițieze procese participative sau intenționează să analizeze potențialul anumitor locuri din punct de vedere al sociabilității. De fapt, este posibil ca nivelul de sociabilitate să nu fie în concordanță cu ipotezele facilitatorului, care găsește confirmarea posibilei necesități de intervenție tocmai din informațiile primite de la comunitatea care participă activ.

În continuare este prezentat instrumentul/chestionarul care poate fi utilizat pentru elaborarea activității.

EVALUATING LOCAL WELL-BEING

Vă invităm să participați la acest scurt chestionar anonim care are ca scop evaluarea stării de sociabilitate și bunăstare socială în municipiul nostru. Răspunsurile dumneavoastră sunt esențiale pentru a înțelege mai bine nevoile comunității noastre și pentru a identifica domeniile care necesită îmbunătățiri.

Pentru fiecare întrebare, selectați opțiunea care reprezintă cel mai bine opinia dumneavoastră actuală, folosind o scală de la 1 (cel mai scăzut nivel) la 5 (cel mai ridicat nivel).

Dacă nu aveți o opinie sau o experiență specifică cu privire la o anumită întrebare, puteți lăsa câmpul liber. Răspunsurile dvs. vor fi tratate în mod confidențial și anonim și vor fi utilizate exclusiv în scopul analizei și îmbunătățirii comunității.

Vă mulțumim pentru contribuția dumneavoastră și pentru că v-ați făcut timp să completați chestionarul.

QUESTIONS:	YOUR OPINION				
	1	2	3	4	5
How important do you consider support from local institutions for the promotion of social interaction and cohesion in the community?	☐	☐	☐	☐	☐
How encouraged do you feel to actively participate in community initiatives or local interest groups?	☐	☐	☐	☐	☐
How important do you consider the presence of welcoming and well-maintained public places to encourage meeting and socialising?	☐	☐	☐	☐	☐
Do you consider public places in your municipality to be adequate and well maintained?	☐	☐	☐	☐	☐
How well do you think public spaces are used to foster interaction and social cohesion?	☐	☐	☐	☐	☐
How aware are you of local initiatives to promote socialisation and inclusion in the community?	☐	☐	☐	☐	☐
How important do you consider support from local institutions for the promotion of social interaction and cohesion in the community?	☐	☐	☐	☐	☐
How well do you think public spaces are used to foster interaction and social cohesion?	☐	☐	☐	☐	☐
How actively do you participate in social and cultural events organised by the local community?	☐	☐	☐	☐	☐
To what extent do you think technology has positively influenced social interactions in our community?	☐	☐	☐	☐	☐

ACTIVITY NOTES

A series of horizontal dashed lines for writing notes, spanning the width of the page.

Open Questions on Sociability

Următoarele întrebări deschise sunt concepute pentru a colecta perspectivele dvs. personale cu privire la experiența dvs. de viață comunitară și la modul în care am putea lucra împreună pentru a o îmbunătăți. Răspunsurile dvs. vor fi tratate în mod confidențial și vor fi

Q.1 When you think of meeting places in your municipality, first that come to my mind is.... and why?

Q.2 What do you think are the main factors that promote social interaction within our community?

Q.3 What initiatives or changes could be introduced to create a more welcoming and inclusive environment in or municipality?

Q.4 What are the distinctive factors of our community that foster a sense of belonging and solidarity compared to other?

Q.5 What do you think our community lacks to be more sociable

ACTIVITY NOTES

A series of horizontal dashed lines for writing notes, spanning the width of the page.

STUD.IO AREAS COVERED

Probleme și soluții pentru o sociabilitate reînnoită

Arborele de probleme
și soluții ca instrument

THE ACTION IN BRIEF

Activity Type: Workshop

Target: Cetățeni și asociații

Duration: 1 săptămâna

Introducere

În continuare, propunem o activitate, care se va desfășura sub forma unui atelier de lucru, utilizată pentru a analiza interconexiunile dintre probleme în structura lor cauzală, pentru a facilita reprezentarea lor într-o diagramă cauză-efect. Această abordare se potrivește perfect activităților propuse cu cetățenii și asociațiile din zonă, care au o viziune de ansamblu mai amplă: de fapt, prin intermediul unei cartografieri și al unei inversări de perspectivă, arborele de rezolvare a problemelor facilitează dezvoltarea de strategii și soluții care să fie propuse la nivel local, pentru a examina fenomenele în detaliu și pentru a coproiecta intervenții și acțiuni viitoare.

Activitatea propusă se desfășoară cel mai bine în grupuri de cel puțin 6 și cel mult 12 participanți, astfel încât să poată fi împărțită eficient în grupuri de lucru. Durata atelierului poate fi de 1 zi sau poate fi împărțită în mai multe întâlniri, în timpul cărora se vor dezvolta fazele activității.

Analiza arborelui de probleme este primul pas în crearea unui consens între părțile interesate cu privire la problemele, problemele și constrângerile orașului. Acest lucru permite convertirea problemelor

(aspecte) în obiective (acțiuni) pentru a defini cea mai bună viziune strategică pentru oraș.

Obiectivele analizei arborelui de probleme sunt:

- Identificarea unei probleme cheie, a efectelor și a cauzelor principale ale acesteia în dezvoltarea teritoriului;
- Identificarea actorilor și a strategiilor pentru a aborda problemele identificate.
- Stabilirea priorităților pentru chestiuni, probleme și proiecte;

Identificarea principalelor grupuri-țintă/beneficiari și a zonelor teritoriale pentru intervenții specifice.

- Găsiți soluții adecvate la problemele analizate.

Faza 1: Demararea activității și definirea cauzelor

Începeți cu o sesiune de brainstorming (**INSTRUMENTUL 1**) privind principalele probleme (sau potențiale probleme) care împiedică realizarea viziunii dorite pentru oraș sau zona urbană. Apoi definiți problema (problemele) asupra căreia (căror) grupul intenționează să lucreze. Este necesar să se întocmească un singur arbore al problemelor pentru fiecare problemă; în această etapă este important ca problema să fie înțeleasă de întregul grup și contextualizată, pentru a evita rezultate prea generice și neadaptabile la ceea ce reprezintă scopul final al activității: promovarea bunăstării locale.

Odată ce problema a fost identificată, aceasta este plasată grafic în centrul diagramei pe care o vom identifica drept "arborele problemei", așadar plasată în trunchi. Pornind de la trunchi, vom stabili relațiile cauză-efect referitoare la problema analizată.

Pentru a ne concentra asupra cauzelor profunde ale problemei, este important ca în timpul lucrului în grup să se discute factorii care pot contribui la aceasta. Scrieți

aceste cauze pentru ceea ce vor fi rădăcinile copacului nostru. Această sarcină este mai ușoară dacă puneți continuu întrebarea: "De ce se întâmplă acest lucru?" pentru fiecare dintre cauzele identificate. În această etapă se recomandă o împărțire în grupuri, pentru a avea un număr mai mare de cauze și, împreună, să le alegem pe cele mai relevante sau repetate.

După ce ați selectat cauzele, le puteți conecta cu linii pentru a arăta legăturile care pot fi declanșate între ele. Aceste conexiuni devin, tot în mod reprezentativ, rădăcinile arborelui.

Trecem apoi la efecte, folosind din nou aceeași metodologie: pornind de la problemă, identificăm toate efectele care decurg din aceasta, împărțindu-le în primare și secundare. Efectele primare devin ramurile copacului nostru, în timp ce problemele secundare devin frunzele.

După ce am construit astfel arborele nostru de probleme, grupul lucrează la transformarea tuturor elementelor negative în elemente pozitive, realizând ceea ce va deveni "arborele de obiective". Este vorba apoi de a converti în scenarii pozitive și dezirabile spre care trebuie să tindă tocmai acțiunea comunității și a grupului în urma sesiunii de atelier, propunând acțiuni utile de îmbunătățire.

Etapa 2 Analiza rezultatelor colectate

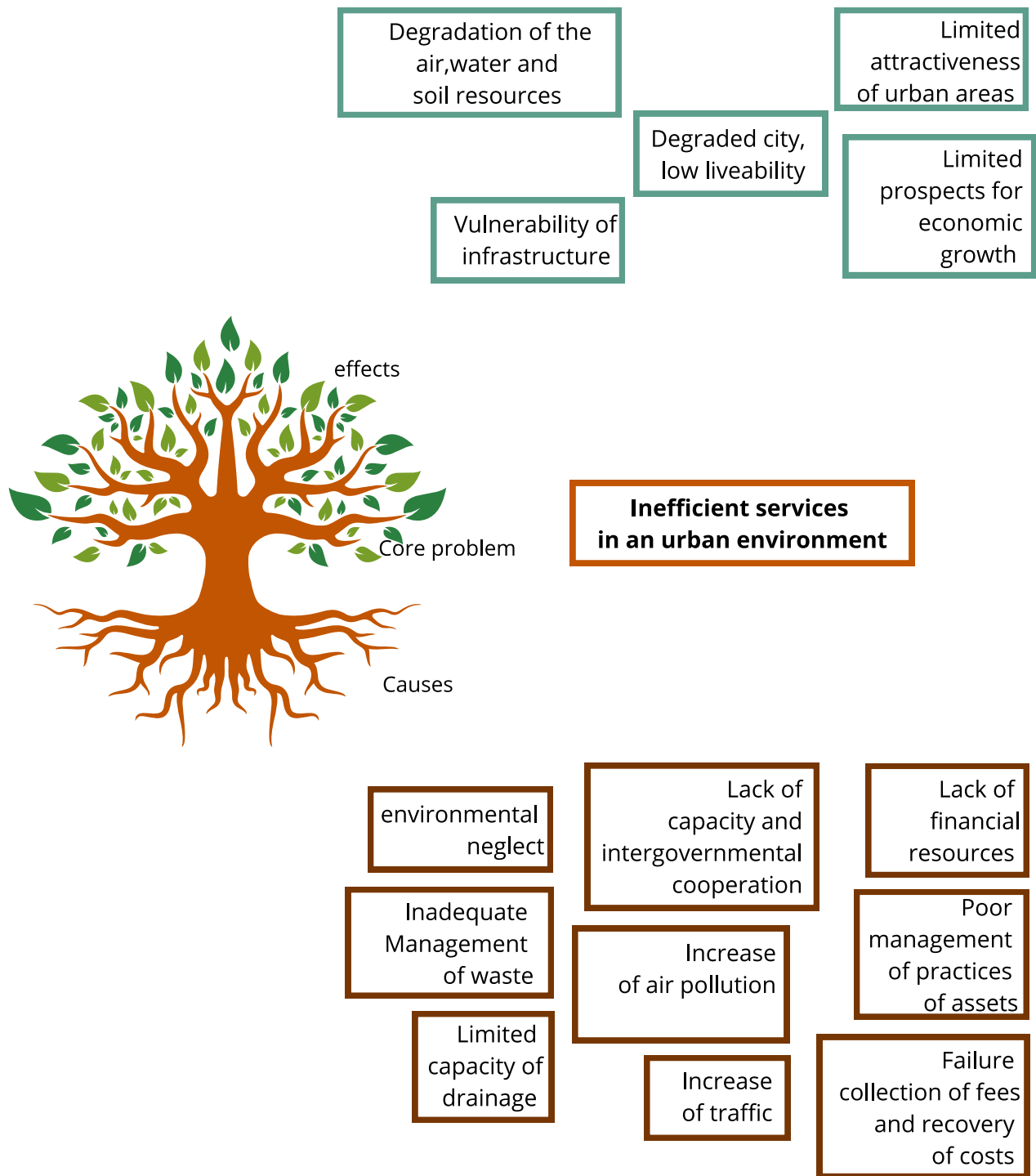
Prin această activitate, facilitatorul va avea idei formulate direct de către participanți, în care aceștia se vor reprezenta pe ei înșiși ca fiind rodul muncii lor. Copaci, probleme și soluții permit:

- O înțelegere clară și documentată grafic a cauzelor care stau la baza unei anumite probleme care împiedică realizarea unui anumit obiectiv sau a unei anumite viziuni.
- O mai bună înțelegere a cauzelor și efectelor problemei, din care participanții pot explora în continuare forțele motrice și/sau restrictive care pot avea un impact asupra reformei guvernantei. Mai jos se propune o schemă de rezumat grafic și o activitate conexă.

PROBLEM TREE ANALYSIS

În cazul în care se lucrează în grupuri mari, se recomandă să se lucreze cu postere și post-it-uri pentru a oferi grupului posibilitatea de a vizualiza ceea ce s-a realizat.

eșantion

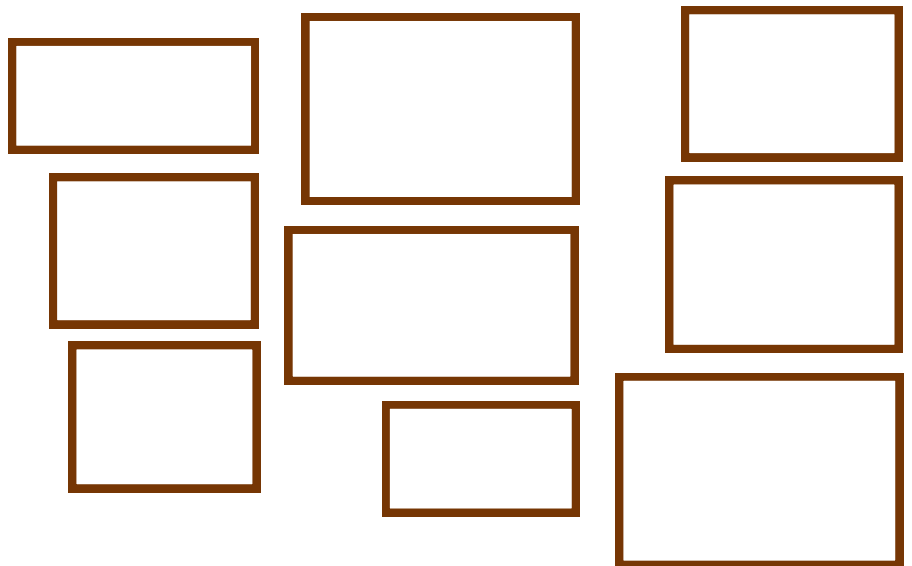
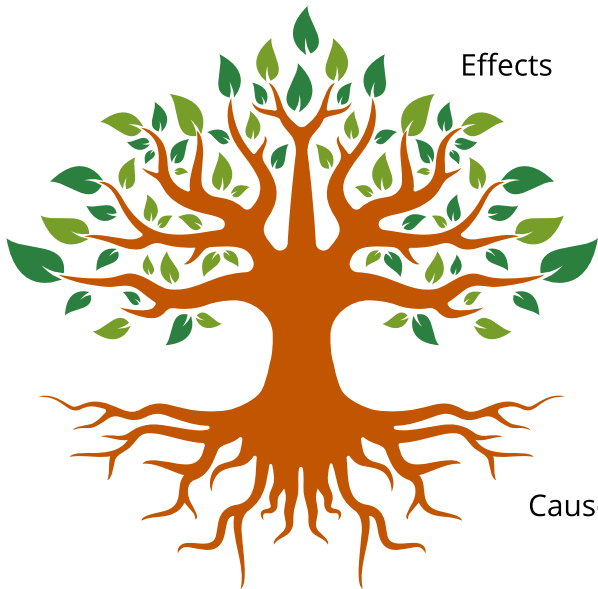
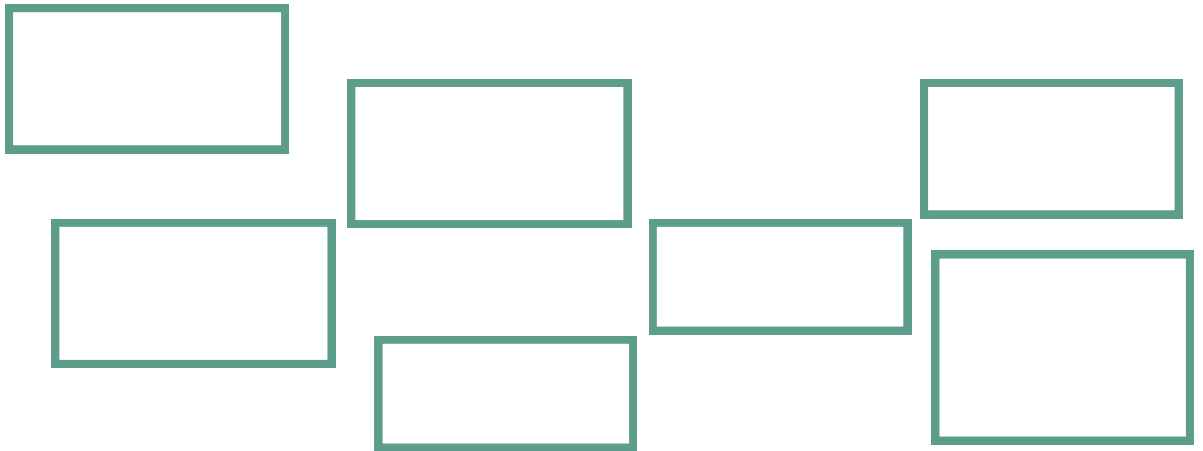

ACTIVITY NOTES

A series of horizontal dashed lines for taking notes, spanning the width of the page.

PROBLEM /SOLUTION TREE ANALYSIS

STUD.IO AREAS COVERED

Imaginarul comunității

Tehnica EASW®:
Atelierul european de
conștientizare a
scenariilor

THE ACTION IN BRIEF

Activity Type: Workshop

Target: Cetățeni și
administrație

Duration: 1 săptămâna

Introducere

Propunem acum, ca exercițiu final, ceea ce este un instrument inovator, dacă este înțeles pentru scopul implementării promovării sociabilității, în scopul proiectului STUD.IO, European Awareness Scenario Workshop (EASW).

EASW a pornit ca o inițiativă a Comisiei Europene utilizată pentru a examina proiecte inovatoare în context european. Această activitate are ca scop dezvoltarea unei viziuni și a unei definiții comune a sustenabilității între diferite persoane care aparțin aceleiași comunități. Aceasta necesită participarea a între 15 și 30 de participanți din patru grupuri sociale diferite:

Cetățeni; Experti (sectoare și domenii de planificare urbană, mediu, sociologie și psihologie); **Administratori; Părți interesate** (între asociații ale locurilor analizate și antreprenori).

Prin urmare, EASW este un instrument inovator pentru a facilita implicarea și participarea activă a diferiților actori sociali în procesele de inovare legate de dezvoltarea urbană durabilă.

Printr-un atelier de lucru de una sau două zile, la care participă subiecții identificați de facilitator prin fazele de activare și analiză ale procesului participativ, comunitatea locală se reunește pentru a dezvolta viziuni comune asupra viitorului teritoriului său.

Metoda promovează dezbateră și participarea și este deosebit de eficientă în contexte locale, unde este extrem de ușor să asociezi problemele cu cei responsabili pentru rezolvarea lor.

Prin intermediul acestei metode, diferiții participanți lucrează împreună pentru a defini obiective integrate pe termen lung pentru schimbările dorite, identificând în același timp acțiunile prioritare care trebuie întreprinse pe termen scurt și mediu pentru a le realiza. EASW este deosebit de eficientă în promovarea inițierii inițiativelor de planificare colaborativă și participativă.

Faza 1 - Orientări privind desfășurarea unui atelier EASW pentru promovarea sociabilității

Principalele activități sunt două pentru dezvoltarea unui model EASW, după ce au fost identificați participanții și cadrul, sunt:

- 1) Selectarea contextului local care face obiectul analizei EASW
- 2) Dezvoltarea unor viziuni comune
- 3) Propunerea de idei

Pentru desfășurarea celor două activități, participanții, după o scurtă sesiune introductivă, lucrează în 4 grupuri de interese, în funcție de apartenența lor la aceeași categorie socială (cetățeni, administratori etc.). În primul rând, grupul împărtășește alegerea locului care va face obiectul intervenției: de obicei, facilitatorul propune câteva alternative de lucru, pregătește în prealabil materiale de suport în funcție de locul ales.

După o prezentare preliminară, participanții sunt împărțiți în patru grupuri de interes, în funcție de apartenența lor la anumite categorii. Fiecare grup, format din cetățeni, experți tehnici, reprezentanți ai sectorului privat și ai sectorului public, elaborează individual o viziune a viitorului dorit pentru anul 2040, în legătură cu contextul care urmează să fie analizat, selectat în prealabil.

Apoi, în cadrul unei sesiuni plenare, fiecare grup prezintă cinci elemente-cheie ale viziunii lor asupra viitorului, urmate de o discuție care evidențiază asemănările și diferențele dintre cele patru viziuni. Diferitele perspective sunt apoi integrate pentru a defini o viziune comună pentru întreaga comunitate. Această viziune comună, elaborată de către facilitator și liderii de grup într-o ședință închisă la încheierea acestei prime etape, va constitui baza pentru următoarea etapă de generare de idei.

Următoarea etapă implică generarea de idei, participanții fiind împărțiți în patru grupuri de compoziție mixtă, fiecare dintre ele fiind dedicat unei teme specifice legate de subiectul atelierului. Grupurile tematice examinează acțiunile, politicile și măsurile care trebuie luate pentru a transforma viziunea comună în realitate. Fiecare membru al grupului reflectează asupra modului de implementare a îmbunătățirilor și asupra persoanelor care vor fi responsabile de punerea în aplicare a acestora. Tot în această fază, discuția este ghidată cu ajutorul unor tehnici specifice pentru a genera idei concrete privind modul de implementare a viziunii comune și cine va fi responsabil, în legătură cu subiectul atribuit. Fiecare grup formulează un număr limitat de idei, de obicei cinci.

În sesiunea plenară de încheiere, fiecare grup tematic își prezintă cele cinci propuneri de schimbare. În versiunea tradițională a EASW, fiecare participant are la dispoziție cinci voturi pe care le poate atribui uneia sau mai multor propuneri, permițând grupului să selecteze cele cinci acțiuni prioritare generale. Unele ateliere implică crearea unui plan de acțiune în această etapă, în timp ce altele organizează o conferință de presă pentru

a disemina problemele discutate către public sau pentru a aduna idei pentru acțiuni viitoare.

Rolul facilitatorului, în special în cadrul diferitelor grupuri, este esențial pentru a aborda și a rezolva orice îndoieli. Elementul cheie este proiecția în viitor.

Faza 3 - Rezultate și idei

După ce au colectat viziunile și ideile aferente, participanții lucrează în grupuri, folosind o diagramă din **INSTRUMENTUL 8** prin care pot determina "cum" și "cine" poate realiza viziunile colectate.

Apoi, schema rezumă și concretizează proiectele, care devin o expresie a grupului, atât ca categorii individuale, cât și ca întreg.

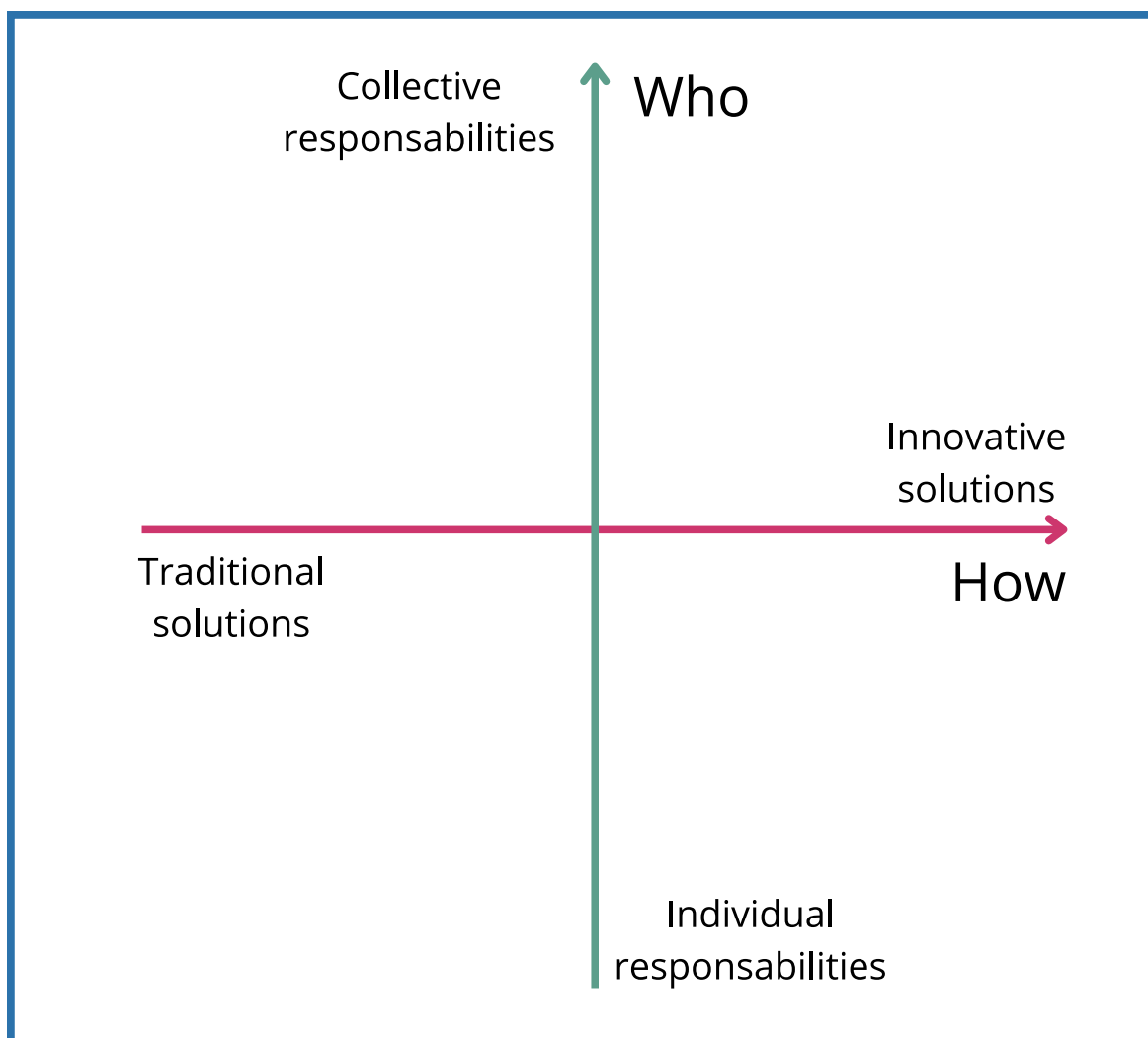
Metodologia EASW s-a dovedit a fi deosebit de potrivită pentru:

- să încurajeze dialogul și participarea diferitelor componente ale societății;
- crearea unei relații echilibrate între mediu, tehnologie și dezvoltare;
- asigurarea unor modele de dezvoltare durabilă în concordanță cu nevoile și dorințele exprimate de comunitățile locale.

Propunem mai jos un instrument de discuție a ideilor.

EASW® EXERCISE

După ce au colectat ideile generate de viziunile grupului în timpul implementării modelului EASW, participanții pot folosi această diagramă pentru a înțelege "Cine" și "Cum" pot fi realizate ideile propuse. Mai exact, schema este utilizată în ultima fază a dezvoltării modelului EASW descrisă în activitatea 6.

ACTIVITY NOTES

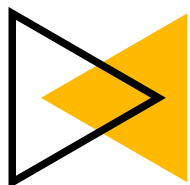

A large rectangular area with horizontal dashed lines for writing notes.

EXEMPLE DIN EXPERIMENTUL STUD.IO ȘI CONCLUZII

EXEMPLE DIN EXPERIMENTUL STUD.IO ȘI CONCLUZII

Proiectul STUD.IO a implicat în cadrul cursului pilot 40 de studenți din universitățile partenere într-o Școală de iarnă realizată în perioada 16-28 ianuarie 2023 la Universitatea din Enna "Kore", ca parte specializată în cadrul cursului experimental de formare "Abordare interdisciplinară pentru promovarea sociabilității în mediul urban". Obiectivul cursului pilot și al școlii de iarnă a fost acela de a forma o figură profesională inovatoare denumită "Expert în consultanță, planificare și gestionare a resurselor teritoriale pentru dezvoltarea sociabilității în contexte urbane". Această figură profesională, pe care am înțeles-o ca facilitator al manualului nostru, este o figură capabilă să lucreze atât în sectorul public, cât și în cel privat, cu scopul de a promova bunăstarea relațională locală prin contribuția sa la planificarea

locală. Formarea, care a început online și a continuat cu activități în prezență, a fost un moment fundamental de experimentare a STUD.IO.

Cursul a oferit o pregătire universitară specializată pentru carierele studenților implicați, în special având în vedere elementul interdisciplinar dintre urbanism, arhitectură, sociologie și psihologie.

În acest context, pe parcursul Școlii de iarnă, elevii au lucrat în 4 grupe pentru a-și elabora tezele, care au fost apoi prezentate în plen ca obiect de examinare, propunând activități de experimentare a ceea ce au învățat în cadrul părții teoretice și prin intermediul instrumentelor puse la dispoziție în cadrul diferitelor activități practice. Grupurile, formate din studenți din Spania, Italia, Slovacia și România, au efectuat în mod specific cercetări de teren în municipiul Enna și în municipiul Calascibetta.

Cercetările realizate, câte două pentru fiecare localitate, au inclus investigații complementare, concentrându-se pe aspecte de sociabilitate și bunăstare în localități.

Pornind de la experimentul realizat în municipalitatea Enna, grupurile au folosit în primul rând materiale de planificare urbană și geografică, înțelegând punctele forte și punctele slabe ale locației geografice a municipalității, care, fiind în centrul Siciliei, este în mod clar un loc deosebit de potrivit pentru analiză datorită problemelor legate de viabilitate și a dificultății de a ajunge la anumite puncte de plecare. Dincolo de aspectele cartografice, au trecut la elementele sociologice și psihologice ale contextului, adică la principalele probleme sociale prin intermediul surselor oficiale și, în același timp, exploatănd tehnica sondajelor realizate cu cetățenii locali; folosind instrumentul de analiză SWOT, au înțeles în cele din urmă punctele forte, punctele slabe,

amenințările și oportunitățile pe care le-au transformat în propuneri de îmbunătățire.

Un alt studiu al zonei a fost realizat de un alt grup de studenți în orașul Calascibetta, provincia Enna. Studiile au fost efectuate în aceeași perioadă de timp și au servit la verificarea diferențelor dintre orașele învecinate și a posibilelor similitudini.

Studenții care au analizat zona Calascibetta au efectuat, de asemenea, un studiu de teren, cartografiind orașul și discutând cu

Results of the on field activities

populația locală pentru a afla care sunt problemele cele mai percepute de către oameni.

Elevii au efectuat vizite la fața locului în satele analizate, însoțiți de experții și profesorii din cadrul parteneriatului, pentru a oferi indicii și idei utile pentru activitatea desfășurată; prin intermediul fotografiilor și analizând structura urbană, au încercat să dezvolte o posibilă soluție care ar putea aduce o îmbunătățire a localității. În cele din urmă, au dezvoltat un proiect de inovare a străzii principale pentru a stimula turismul și pentru a face zona centrală a orașului mai inovatoare.

Fotografiile prezintă o parte din lucrările realizate de elevi prin fotografii și desene în timpul activităților de observare și analiză a

Groups Activities in class

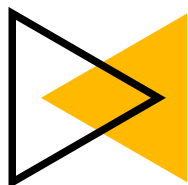
Visiting Calascibetta

ACTIVITY NOTES

A series of horizontal dashed lines for writing notes, spanning the width of the page.

CONCLUZII

Activitățile și cercetările desfășurate pe parcursul implementării proiectului STUD.IO, și în special pentru elaborarea ghidurilor prezentate, au permis un studiu aprofundat al regenerării urbane, al participării cetățenilor și al dezvoltării de competențe profesionale specifice, într-o cheie interdisciplinară care a însoțit dimensiunea în cadrul căreia cercetători, cadre didactice și profesioniști au contribuit activ la activitate.

Ceea ce a reieșit ca fiind preponderent a fost obiectivul de a suplini lipsa unei perspective care să țină cont de nevoile relaționale, psihologice și fiziologice ale cetățenilor în cadrul orașelor și al contextelor urbane, astfel încât am pornit de la simplul concept de promovare a fericirii urbane, la cel de proiect structurat și un curs de studiu inovator care credem că poate continua în timp, îmbogățindu-se cu conținut și contribuții. Atât cursul de formare, cât și aceste orientări se doresc a fi un punct de plecare: privirea asupra participării urbane ca o provocare, asupra planificării urbane sau psihologiei ca științe îndepărtate, precum și asupra sociologiei și mediului. Dorim ca noile generații de profesioniști să fie din ce în ce mai bine pregătite pentru provocările care pot apărea în următoarele două decenii, urmând calea trasată de strategiile și inițiativele europene care marchează și definesc viziunea și viitorul Europei.

De-a lungul a mai bine de două decenii, Uniunea Europeană a promovat numeroase inițiative, proiecte și acțiuni axate pe inovare socială și regenerare urbană, recunoscând importanța

îmbunătățirii calității vieții în cadrul comunităților urbane. Programe precum Urban Innovative Actions (Acțiuni urbane inovatoare) și apoi programul URBACT, aflat acum la cea de-a patra ediție, au jucat și continuă să joace un rol esențial în transformarea mai multor orașe europene și a țărilor asociate, prin intermediul unor laboratoare de experimentare pentru strategii integrate de regenerare și reamenajare.

Concret, programul URBACT IV (2021-2027), este un program de cooperare teritorială europeană pentru a sprijini adoptarea de politici de dezvoltare urbană durabilă de către orașele europene și vizează cooperarea interregională pentru a consolida eficiența politicii de coeziune prin promovarea schimbului de experiență, a abordărilor inovatoare și a consolidării capacităților în ceea ce privește identificarea, transferul și exploatarea bunelor practici urbane de dezvoltare integrată și durabilă.

Propunerea STUD.IO, în caracterul său inovator în cadrul programului Erasmus+ Higher Education, a fost de a analiza lacunele și nevoile de formare în domeniul educației universitare pentru a pregăti noi profesioniști pentru provocările europene și nevoile unei comunități în schimbare; iar ceea ce au arătat cercetările efectuate și experiențele de teren (prin analiza bunelor practici deja implementate și activitatea parteneriatului) este că în contextul regenerării urbane și al bunăstării urbane, participarea reprezintă un instrument fundamental pentru promovarea conștientizării și socializării mediului în cadrul comunităților urbane. Spații care, pe lângă faptul că trebuie create, trebuie, de asemenea, să fie menținute în timp și nu imaginate ca elemente statice, ci în continuă schimbare, pe măsură ce societatea se schimbă. Dintre toate acestea, accesibilitatea, accesul egal la canalele de participare și coeziunea socială sunt acum provocările care ne propulsează spre data tot mai apropiată a Agendei ONU

2030, printre care dezvoltarea durabilă, mediul, coeziunea socială sunt pietre de temelie printre cele 17 obiective de dezvoltare durabilă.

Pentru a integra și a sprijini strategiile europene și internaționale, și deci aspectele macro, este totuși necesar să privim la cotidian și la ceea ce se întâmplă în contexte specifice, deci la micro, fiind totodată conștienți de complexitatea și de aspectele pe care le poate implica acest lucru. Ceea ce reprezintă valoarea adăugată a proiectului STUD.IO, atât în ceea ce privește rezultatele proiectului, cât și impactul propus, este adaptabilitatea instrumentelor oferite. Traseele și materialele de formare în resurse educaționale deschise (OER) sunt utile atât pentru obiectivele educaționale și de formare ale profesionistului din modelul STUD.IO, *"expert în Consultanță, planificare și management al resurselor teritoriale pentru promovarea sociabilității în mediul urban"*, figura de ieșire a cursului pilot implementat în *"Abordare interdisciplinară pentru promovarea sociabilității în mediul urban"*, cât și pentru administratorul unei municipalități sau profesionistul care lucrează în ONG-uri care activează în teritoriu. Ideea este aceea a unei educații deschise, complete și accesibile: atât acest set de instrumente, ușor de citit și de înțeles, cât și materialele de formare de pe platforma de e-learning (elearning.studio-project.eu), pentru o mai mare diseminare a culturii și a învățării într-o perspectivă de Life Long Learning (LLL).

Este clar că parteneriatul a lucrat în direcția obiectivelor învățământului superior, dar tocmai natura interdisciplinară (atât a subiectelor, cât și a actorilor implicați) a fost cea care a dat un impuls mai mare pentru a lua în considerare aspecte ale învățării care nu erau exclusive pentru învățământul superior, cu

conștientizarea faptului că implicarea cetățenească are loc la fiecare nivel.

Prin urmare, încheiem prin a invita cititorul să folosească instrumentele oferite de proiectul STUD.IO, inclusiv aceste linii directoare, atât ca resursă educațională, cât și ca instrument operațional pentru crearea de spații reînnoite, împreună cu cetățenia și administrațiile, pentru strategii care urmăresc obiective pe termen lung și mențin în prim plan bunăstarea orașului și a comunității. Cu toate acestea, pentru a crea comunități mai durabile, mai incluzive și mai fericite, în care să fie încurajată coeziunea și conexiunea dintre cei care locuiesc în aceste locuri, este mai întâi necesar să înțelegem toate fațetele și dimensiunile pe care acestea le au în viața de zi cu zi, fiind conștienți de faptul că schimbările bruște și cauzele externe pot pune în criză extremă ceea ce noi considerăm solid și sigur. Instrumentele de participare în acest sens reprezintă o modalitate eficientă de responsabilizare și de includere a cetățeniei pe mai multe niveluri, permițând în același timp celor care le pun în aplicare să se dezvolte și să aibă un feedback pozitiv și util pentru obiectivele lor profesionale, pentru a răspunde în mod eficient la provocările locale și globale care pot apărea.

ACTIVITY NOTES

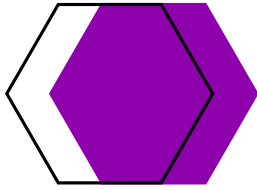
A series of horizontal dashed lines for writing notes, spanning the width of the page.

GLOSAR & BIBLIOGRAFIE

GLOSAR

Alianțe pentru cunoaștere

Inițiative transversale care promovează colaborarea dintre instituțiile academice și întreprinderi pe teme comune. Obiectivul principal este de a consolida capacitatea de inovare a Europei și de a sprijini evoluția sistemelor europene de învățământ superior. Aceste inițiative se concentrează pe unul sau mai multe dintre următoarele aspecte:

- Dezvoltarea de noi abordări inovatoare și interdisciplinare în materie de predare și învățare;
- Încurajarea spiritului antreprenorial și a competențelor de afaceri în rândul studenților, cadrelor universitare și angajaților companiilor;
- Schimb de cunoștințe și colaborare pentru a găsi soluții inovatoare.

Mai multe detalii despre alianțele europene pot fi găsite la următorul link: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/it/knowledge-alliances>

Analiza SWOT

O metodă de planificare strategică utilizată pentru a evalua diferitele aspecte ale unui proiect este analiza SWOT, acronim pentru "Puncte tari", "Puncte slabe", "Oportunități" și "Amenințări". Această analiză permite colectarea și evaluarea sistematică a perspectivelor interne și externe ale unui proiect,

permițând participanților să examineze în detaliu aspectele pozitive și negative, precum și posibilitățile și provocările, pentru a lua decizii mai bine informate.

Arborele cu probleme

Reprezentare grafică a interconexiunii dintre probleme, cauze și efecte în cadrul unei comunități. O ilustrare sub forma unui copac, în care trunchiul simbolizează problema principală, rădăcinile reprezintă cauzele care stau la baza acesteia, iar ramurile evidențiază efectele rezultate.

Brainstorming

O tehnică de generare a ideilor creative care încurajează discuțiile deschise, fără a judeca, adoptată de obicei ca etapă inițială în abordarea și rezolvarea problemelor.

Facilitator

Un profesionist care asistă și facilitează un proces participativ fără a influența conținutul, asigurându-se că toți participanții au posibilitatea de a se exprima. Facilitatorul propune o metodă și întrebări de lucru, precum și gestionează calendarul sesiunilor de lucru. În funcție de context și de rolul specific, facilitatorul poate fi denumit, de asemenea, moderator sau animator.

Grup de discuții

Metoda de colectare a opiniilor care implică un grup mic de persoane pentru a discuta subiecte specifice. Participanții pot fi selectați în mod intenționat sau aleatoriu, în funcție de subiectul în discuție.

Matricea

Reprezentare grafică sub forma unei grile care permite compararea diferitelor variabile. Folosită pentru a evalua diverse

opinii, pentru a înregistra intervențiile participanților și pentru a structura discuția.

Sondaj de opinie

Un sondaj de opinie este o tehnică de cercetare care urmărește să înțeleagă opiniile unui grup de persoane cu privire la un anumit subiect. De obicei, implică un eșantion reprezentativ de persoane cărora li se adresează o serie de întrebări, ale căror răspunsuri sunt analizate pentru a obține o idee mai amplă. Acestea pot fi utilizate pentru a monitoriza tendințele politice și pentru a obține feedback cu privire la satisfacția sau aprecierea față de o strategie.

Părțile interesate

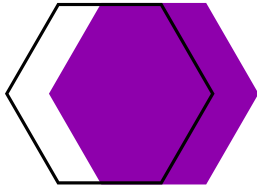
Părțile interesate sau actorii sociali care ar putea fi implicați sau interesați de o problemă discutată în cadrul unui proces participativ. Părțile interesate pot include grupuri organizate, cetățeni individuali, parteneri sociali tradiționali și organizații nou înființate.

Planificarea participativă

Metoda de proiectare care implică în mod activ utilizatorii finali ai obiectului sau spațiului în faza de proiectare.

Viziune

Ea reprezintă o imagine ideală a modului în care ar trebui să fie lucrurile în viitor. Această perspectivă poate fi exprimată verbal sau prin ilustrații. Viziunea oferă o referință valoroasă pentru proiectele de dezvoltare și pentru stabilirea priorităților. A avea o viziune implică creativitate și capacitate de imaginație.

BIBLIOGRAFIA

- Batini F., Capecchi G. (2005, a cura di), Strumenti di partecipazione, Trento, Erickson.
- D. Ciaffi, A. Mela – Carocci Editore 2011 - Urbanistica partecipata. Modelli ed esperienze
- Giumelli G., (2008), "Verso una nuova idea di spazi sociali", in Spazi. Materiali di approfondimento, Genova, Il Melangolo,
- Journal of Futures Studies, November 2010, 15(2): "The New Oregon Model"
- Laino G., Costretti e diversi. Per un ripensamento della partecipazione nelle politiche urbane, in «Territorio», 2010,
- Manzini, E. (2015) Design, When Everybody Designs. An Introduction to Design for Social Innovation. The MIT Press, Cambridge MA, USA.
- Migliardi A., Tortone C., Grosini M., Scarponi S., Coppo A. (2019), Lavorare con i gruppi. Ottobre 2019.
- Promoting sociability in the urban environments", 2022 Slovak University of Agriculture in Nitra – STUD.IO Project ISBN 978-80-552-2569-2 link al prodotto:
https://studio-project.eu/intellectual-outputs/#intellectual_output1

Sitografia

<https://erasmus-plus.ec.europa.eu/it/knowledge-alliances>

www.communityplanning.net/methods/planning_for_real.php

<https://unric.org/it/agenda-2030/>

<http://partecipazione.formez.it/>

<https://happycities.com/happy-homes-toolkit>

<https://urbact.eu/>

STUD.IO - Pilot activities and intervention guidelines

Produs publicat în august 2023 - Versiunea 1
Versiunea originală a produsului este în limba engleză

Project Code and References:

STUD.IO: Sociability Through Urban Design Innovation

ERASMUS+ 2020-1-IT02-KA203-079833
Strategic Partnerships for higher education - Innovation

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Sprijinul acordat de Comisia Europeană pentru realizarea acestei publicații nu constituie o aprobare a conținutului, care reflectă doar opiniile autorilor, iar Comisia nu poate fi considerată responsabilă pentru orice utilizare care ar putea fi făcută de informațiile conținute în această publicație.

STUD.IO HANDBOOK

SOCIABILITY
THROUGH
URBAN DESIGN
INNOVATION

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

intellectual Output 4 - STUD.IO

STUD.IO: Pilot activities and Intervention Guidelines

CONSORZIO
TARTARUGA

